Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 171 (3369) СЕШАНБА 26 ИЮЛЬ 1977 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин ўртоқларнинг Куба Республикасининг революцион байрами— миллий қўзғолон кунининг 24 йиллиги муносабати билан Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Куба Республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Фидель Кастро Русга йўллаган табриклари эълон қилинган.

● Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1977 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари тўғрисида Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг ахбороти берилган.

● Мамлакатнинг пахтакор республикалари——Озарбайжон, Тожикистон, Туркманистон вакиллари юбилей йили социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлигини текшириш учун 25 июль куни Ўзбекистонга келдилар. Озарбайжон делегацияси Тошкент, Самарқанд, Жиззах ва Наманган областларининг колхоз ва совхозларида бўлади.

● Ўзбекистоннинг ўзаро текшириш делегацияси 25 июль куни Тошкентдан Бокуга жўнаб кетди. Делегация составида илғор пахтакорлар, хўжаликларнинг агрономлари, партия, совет ходимлари, илмий муассасаларнинг вакиллари бор.

Тошкент химия-фармацевтика заводи меҳнат аҳли Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейини меҳнат соҳасида катта ютуқлар билан нишонлаш учун фидокорона меҳнат қиляпти.

СУРАТДА: корхона гален цехининг ишчан мастери Пўлат Қаюмхўжаев. У бошлиқ смена коллективи смена топшириқларини мунтазам ортиги билан адо этади.

М. Нуриддинов фотоси.

ИДЕОЛОГИЯ ИШЛАРИ ХРОНИКАСИ

ЖАНГОВАР СЎЗ БИЛАН

Турар жойларда КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш юзасидан оммавий-сиёсий ишларни янада такомиллаштириш шу куннинг муҳим вазифаларидан ҳисобланади. В. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетида ана шу долзарб масала кўриб чиқилди. Г. А. Кочубейнинг ҳисоботида турар жойларда оғзаки сиёсий агитациядан қандай фойдаланилаётганлиги, бу борадаги ютуқ ва камчиликлар ҳақида гап борди.

Партия комитети белгилаган тадбирларда авиасозлар шаҳарчасидаги ётоқхоналарда Улуғ Октябрь 60 йиллигига бағишлаб лекциялар, суҳбатлар ўтказиш ва бошқа муҳим оммавий-сиёсий ишларни амалга ошириш кўзда тутилди.

ЮБИЛЕЙ 60 ВАХТАСИДА

Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олайлик!

Йиллик план-муддатидан илгари

БАРЧАНИНГ ҒАЙРАТ-ШИЖОАТИНИ ОШИРИБ

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

Мусобақадош Октябрь ва Чилонзор районлари меҳнаткашлари активининг ярим йиллик социалистик мусобақа якунига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Залга социалистик мажбуриятларнинг ортиғи билан адо этилишига муносиб ҳисса қўшган ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари тўпландилар.

Биринчи бўлиб Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Ҳ. Тошхўжаевга сўз берилди.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига авж олган социалистик мусобақа ва СССР янги Конституцияси лойиҳасининг қизғин муҳокама қилиниши,— деди у,— районда зўр меҳнат кўтаринкилигини вужудга келтирди. Район индустрияси ярим йиллик планни муддатидан илгари бажариб, планга қўшимча 3.137 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Бу социалистик мажбуриятдагидан 137 минг сўмлик кўп демакдир. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 5,6 процентга ўсди.

Меҳнат беллашувида «Средазэнергоцветмет» корхонаси, «Ташкентхлеб» ва «Ташкентвино» ҳамда тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмалари, шунингдек Тошкент полиграфия комбинати коллективлари пешқадамлик қилишиб, бу давр мобайнида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга, меҳнат унумдорлигини бирмунча ўстиришга эришдилар ва янада аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашни қизитиб юбордилар.

Қурилиш ташкилотлари орасида 159-трест ва «Ташинжстрой» коллективлари энг яхши кўрсаткичларга эришишди.

Ҳозирги кунда ўзларининг бой тажрибаларини ҳамкасблари билан ўртоқлашаётган ишлаб чиқариш илғорлари — бадиий буюмлар фабрикаси ишчиси Т. Коблякова, «Чевар» бирлашмасидан В. Ефимова, ака-ука қурувчи — Алёшинларнинг номлари бутун районга машҳур.

Районда ишлаб чиқарилаётган буюмларнинг сифатини яхшилаш борасида изчил кураш кетяпти. Б и р и н ч и ярим йилликда 20 хил моделдаги буюм Давлат Сифат белгисига тавсия этилди. Жами эса 79 та буюм ана шу фахрли беш қиррали белги билан тайёрланяпти. Маҳсулот сифатини ошириш борасида тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бадиий буюмлар фабрикаси коллективлари қувончли кўрсаткичларга эришдилар.

Чилонзор районининг ўзаро текшириш бригадаси бир қатор камчиликла р и м и з н и кўрсатган эди. Бу— биринчи навбатда, бир қатор район корхоналари — Тошкент ўйинчоқлар ва миллий чолғу асбоблари фабрикалари, «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига тааллуқлидир. Бу корхоналар ярим йиллик социалистик мажбуриятларини бажара олмадилар.

Қурувчилар иши ҳам бизни қаноатлантирмайди. Капитал маблағлар ўзлаштириш плани атиги 87,7 процентга бажарилди.

Ҳозирги кунда район корхоналари ва ташкилотларида ишлаб чиқариш резервларидан унумли фойдаланиш учун махсус штаблар тузилди ва аниқ тадбирлар белгилаб олинди.

Минбарга Чилонзор район партия комитетининг биринчи секретари Т. С. Содиқов кўтарилди.

— Биз,— деди у,— Октябрь райони меҳнаткашлари билан биринчи йили мусобақалашаётганимиз йўқ. Меҳнат беллашуви жуда ҳам қўл келяпти. Масалан, ярим йиллик топшириқни муддатидан илгари уддаладик. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 10 процентга ўсди. Пландан ташқари 2.271 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдик. Бу эса ярим йиллик учун қабул қилган социалистик мажбуриятимиздан 271 минг сўмлик кўпдир.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати бирмунча я х ш и ланди. 1976 йилнинг биринчи ярим йиллиги даврига нисбатан юқори категориядаги буюмлар ишлаб чиқариш ҳажми 2,8 баравар ўсди.

План ва социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига булка-кондитер комбинати, сут саноати ишлаб чиқариш бирлашмаси, 2-пойафзал фабрикаси, экспериментал-механика тажриба ва заргарлик заводлари ҳамда бошқа корхона коллективлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Район қурувчилари орасида кундан-кунга меҳнат беллашуви авж олиб боряпти. Унда «Ташметрострой», 153-қурилиш трестлари, «Средазирсовхозстрой»нинг «Промгражданстрой» тресги ва бошқа меҳнат коллективлари авангардлик қилишяпти. Улар, яъни қурувчилар ярим йиллик планни 111 процент адо этишиб, пландан ташқари 1 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажардилар.

Аммо муваффақиятлар билан бирга районда бир қанча камчиликлар ҳам бор. Сифат ва самарадорликни ошириш бўйича ички резервлардан кам фойдаланиляпти. Кўплаб иш вақти йўқотилмоқда. Хом ашё, электр қуввати ва бошқа материаллардан ҳам тежаб-тергаб фойдаланилмаяпти. «Сигнал» бирлашмаси, «Промсвязь» заводи ва ишлаб чиқариш корхоналари комбинати ўз социалистик мажбуриятларини бажара олмадилар.

Асосий фондларни ишга тушириш плани 74 процент бажарилиб, атиги 78 процент капитал маблағ ўзлаштирилди.

Район партия комитети, район Совети ижроия комитети, районнинг барча коммунистлари ишлаб чиқариш ички резервларидан унумли фойдаланиш учун бир қатор тадбирларни белгилаб чиқдилар.

Йиғилишда сўзга чиққан «Ташкентхлеб» бирлашмасининг бош директори М. Г. Гайсин, тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчи-мотористкаси Р. Мирзваҳмедова, «Узавтострой» тресги Тошкент область қурилиш бошқармасининг бульдозерчиси М. И. Тришечкин, транспорт ишлаб чиқариш бошқармаси партия ташкилотининг секретари А. У. Усмоновлар ўз коллективларида юбилей йили социалистик мажбуриятларини бажариш йўлида ички резервларни қидириб топиб, ишга солаётганликлари ҳақида гапириб бердилар.

Йиғилиш ишида шаҳар партия комитетининг секретари Б. Ғ. Халилов иштирок этди.

КОРХОНАНИНГ ЯНГИ МАҲСУЛОТИ

Сут комбинати ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг тури тобора ошиб бормоқда. Ҳозир бу ерда парҳез пишлоқларини мунтазам ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун янги жиҳозлар ўрнатилмоқда. Болаларнинг парҳез таомлари тайёрланадиган цехда эса бир литр ҳажмдаги полиэтилен идишга сут кетадиган автоматлар ўрнатиш бошлаб юборилди.

Учинчи кварталда шаҳримиздаги магазинларнинг пештахталарига қаймоқ цехида ишлаб чиқарилган полистирол стаканларга қуйилган қаймоқлар чиқарилди.

Яқинда корхонада яна бир янгилик жорий қилинди. Сут 2,5 процент ёғи билан қоғозли пакетларда чиқарила бошланди. Ҳозир суткада ана шундай пакетли сутлардан мингтаси ишлаб чиқарилмоқда.

Тошкент—жаҳонга

МОНГОЛИЯ— ДОИМИЙ БУЮРТМАЧИ

Тошкент тўқимачилик комбинатида ишлаб чиқарилган сифатли матоларнинг бир туркуми кардош Монголия Халқ Республикасига юборилди. Бу мамлакат шаҳримиз корхонасининг маҳсулотларини бир неча йиллардан буён сотиб олаётган доимий мижозлардан биридир. Буюртмачи шу йилнинг ўрнида ҳаммаси бўлиб 120 минг метр газлама олиш юзасидан топшириқ берган. Ўзбек газламаси кардош мамлакатнинг тикувчилик корхоналарида ишлатилмоқда.

Комбинатда ишланган маҳсулотнинг айрим турини эса Польша, Бельгия, Англия мамлакатларига юбориш мўлжалланган.

ЯНА БИР СПЕКТАКЛЬ

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати республика қўғирчоқ театрида бўлган томошабин ўзини гўё сирли эртаклар дунёсига кириб қолгандек ҳис қилади. Театр саҳнасида ўзбек ҳамда рус адибларининг асарлари моҳирона ижро этиб келинмоқда. Шу кунларда театр репертуаридан яна бир асар ўрин олди. Ю. Елисеевнинг «Сембо» асари саҳналаштирилди. Ёзги каникул кунларида театрнинг ижодий коллективи Олмалиқ, Оҳангарон шаҳарларида бўлиб, бу асарни ҳамда Л. Полейская, Г. Крчуловалар и н и н г «Лайлакча ва қўриқчи» асарларини ёш томошабинлар ҳукмига ҳавола этишди.

Халқаро мавзуда суҳбат

ИТАЛИЯДА МУҲИМ ВОҚЕА

Италияда муҳим воқеа содир бўлди. Кейинги ўттиз йил ичида мамлакатдаги барча асосий партиялар ўртасида биринчи марта битим тузилди. Социалистлар, социал-демократ л а р, республикачилар ва либералларнинг раҳбарлари билан бирга иккита энг йирик сиёсий партия — Христиан-демократик партия ва Коммунистик партия раҳбарлари ҳам бу битимни имзоладилар.

Бу фактнинг аҳамиятини тушунмоқ учун қуйидагиларни эслатиб ўтиш керак: Христиан-демократик партия иккинчи жаҳон уруши тамом бўлган пайтдан буён Италияда ҳокимият тепасида турибди. Италия Компартияси эса қирқинчи йилларнинг охирида, яъни «совуқ уруш» бошланган пайтда Вашингтоннинг бевосита кўрсатмаси билан коммунист министрлар ҳукумат составидан чиқарилган вақтдан бери оппозицияда бўлиб келди.

Христиан-демократлар шу йиллар мобайнида йирик капиталнинг манфаатларига мос бўлган сиёсатни ўтказиб келдилар ва мамлакатдаги кенг халқ оммасининг талабларига эътибор бермадилар.

Бунинг натижасида турли социал гуруҳлар ўртасида жиддий низолар рўй берди. Экстремист ва янги фашист ташкилотлар бу ҳолдан фойдаландилар. Улар омманинг норозилигидан фойдаланиб ва иғвогарликдан иборат шиорларни ишга солиб, давлатнинг демократик органларига қарши очиқдан-очиқ ҳужум тайёрладилар.

Иқтисодий танглик бошланиб, неча юзлаб катта ва ўрта ҳажмдаги корхоналар ёпилган ва ишсизлик кучайиб ҳалокатли тус олган пайтда вазият тағин ҳам мушкуллашди. Кучли забастовка ҳаракати мамлакатнинг ҳамма қисмига ёйилди, меҳнаткашлар кўчаларга чиқиб, меҳнат қилиш ва инсонга муносиб яшаш ҳуқуқини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга қатъий қарор берганликларини намойиш қилдилар. Янги фашистлар эса обивателларни «қизиллар хавфи» борлиги билан чўчитиш йўлига ўтдилар, норозилик билдирган кишиларнинг ҳаммасини жиловлаб қўя оладиган «кучли ҳокимият» ўрнатишга даъват этдилар.

Ўта ўнгларнинг тўнтариш ясаш хавфи тобора кучайди. Маълумки бундай тўнтариш Италияни даври ўтиб кетган эски замонлар гирдобига ташлаган бўлур эди. Христиан-демократлар якка тартибда кўпдан-кўп майда партиялар билан иттифоқ бўлиб, коммунистларнинг иштирокисиз мамлакатни тангликдан халос қилаолмасликларини пайқаб олдилар.

Бундай шароитда конституцияда рухсат этилган барча партияларнинг, шу жумладан Коммунистик партиянинг ҳам иштироки билан фавқулодда ҳукуматни тузиш энг тўғри йўл бўлур эди. Бундай ҳукумат аввалги сиёсий йўлдан воз кечиши ва меҳнаткашларнинг манфаатларини кўзлаб бир қанча ислоҳатларни амалга ошириши керак эди, албатта.

Аммо христиан-демократлар ўттиз йил мобайнида ўзлари тарғиб этиб келган антикоммунистик хурофотларни охиригача бартараф қила олмадилар. Бунинг устига Христиан-демократ и к партия раҳбарларининг муайян бир қисми ўзлари учун ноқулай вазият вужудга келганига қарамай, муттасил ҳокимият тепасида қолишга умид боғлаган эди.

Оқибат натижада муросага келиниб, ҳукуматнинг составини ўзгартирмаган ҳолда конституцион партияларнинг ҳамкорлиги тўғрисидаги битимни ишлаб чиқиш ҳақида қарор қабул қилинди. Италия Компартияси мамлакат кечираётган пайтнинг мураккаблигини эътиборга олиб ва омманинг манфаатларини кўнгилдагидек ҳимоя қилишга интилиб, шундай қадам қўйишни маъқул деб билди. Музокаралар бошланди. Бу музокаралар оғир шароитда узоқ давом этган бўлса ҳам, пировардида ҳамма учун маъқул бўлган йўлни топиш имконини берди.

Италия Компартияси раҳбарлигининг аъзоси, Италия Компартиясининг секретари Жерардо Кьяромонте «Юманите» газетасининг мухбири билан суҳбатда таъкидлаб ўтганидек, тузилган аҳднома мамлакат ҳаётининг барча асосий тармоқларини — жамоат тартиби проблемасидан тортиб иқтисодий сиёсатни, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органларининг ваколатларидан тортиб, ўрта ва олий ўқув юртлари программалари н и н г мазмунини, матбуот ва ахборот проблемаларидан тортиб давлатга қарашли йирик иқтисодий корхоналар раҳбарларини тайинлашни ўз ичига олади.

Олти партия ўртасидаги битим яқинда парламентда тасдиқланган резолюцияга асос қилиб олинди. Бу резолюция ҳукуматга ана шу битим принципларига амал қилиш мажбуриятини юклади. 442 депутат резолюцияни ёқлаб, 87 депутат унга қарши овоз берди. 16 депутат овозга қўйиш пайтида бетараф қолди.

Италия Компартиясининг Бош секретари Энрико Берлингуэр бу воқеани «Италиянинг жамият ҳаётида кейинги йилларда рўй берган энг муҳим воқеаларнинг бири» деб атади. Энрико Берлингуэр шу воқеанинг натижаларини шарҳлаб, қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: аввалги ҳукумат ҳокимият тепасида қолаётган бўлса ҳам, бир томондан, айрим конституцион партиялар ўртасида ва иккинчи томондан бу партиялар билан ҳукумат ўртасида шу вақтгача мавжуд бўлган мунозараларда ўзгариш содир бўлмоқда.

Э. Берлингуэр яна бундай деди: бунда гап ишчилар ҳаракати партияларининг иштироки билан ҳукумат коалициясини тузиш ҳақида ҳали бормаётир. Бундай ҳукуматнинг тузилиши мамлакатнинг туб эҳтиёжларига жавоб берган бўлур эди. Аммо битим қатнашчилари билан ҳукумат состави ўртасидаги зиддият узоқ вақт сақланиб қолаолмайди ва антикоммунистик хурофотларни узил-кесил тугатиш йўли билан бу зиддиятларни бартараф қилиш керак.

А. КРАСИКОВ, ТАСС обзорчиси.

РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ МАРТА

Янги йил арча байрамига ҳали анча вақт бор. Лекин 1-ғишт заводлари бошқармасининг лабораториясига кирсангиз ҳозирданоқ бу манзарани ҳис этасиз. Бу ерда арчанинг ранг-баранг безаклари намуналари тайёрлаб қўйилди. Шу вақтга қадар бундай ялтироқ безаклар чет мамлакатлардан келтирилар эди. Эндиликда бунга барҳам бериладиган бўлди.

Корхонада республикамизда биринчи марта ана шундай безакларни ишлаб чиқарадиган цех бунёд этилди.

Бугун

янги цехда дастлабки маҳсулот —5 минг дона ҳар хил ялтироқ тақинчоқ ишлаб чиқарилди. Янги цех бир йилда 800 минг сўмлик бундай маҳсулот ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

Ғишт заводлари бошқармасида асосий маҳсулотни тайёрлаш қизғин боряпти. Йил бошидан буён қурилиш объектларига юборилган ғишт 22,5 миллион донадан ошди. Шунча маҳсулотдан 80 дан ортиқ тўрт қаватли 40 квартирали уй қуриш мумкин. Маҳсулот асосан Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Подъёмник» заводи учун қурилаётган уйларга етказиб берилмоқда. Бундан ташқари уни Янгийўл, Қибрай, Назарбек қишлоқларининг қурувчилари ҳам ишлатишяпти.

Корхонанинг С. Давлетов, Р. Гадальянов бошлиқ бригадалари шу кунларда август—сентябрь ойлари ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

«Ташсельмаш» заводида ишлаб чиқарилаётган қудратли пахта териш комбайнларига талаб тобора ошиб боряпти. Буни назарда тутган корхона коллективи ички резервлардан фойдаланиб, кўпроқ, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун ғайрат билан меҳнат қиляпти.

СУРАТДА: корхонанинг пешқадам участкаларидан бири — темирчилик-пресслаш цехида.

ЎҚУВ ЙИЛИ ТАРАДДУДИ

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК

Чилонзор райони халқ маорифи бўлими янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўриб кўпгина ибратли тадбирларни амалга оширмоқда.

Бугун

РАЙОН МАКТАБЛАРИНИНГ БИНОЛАРИНИ ЖОРИЙ РЕМОНТ ҚИЛИШ ИШЛАРИ ТУГАЛЛАНДИ. 32 та мактаб биносини сифатли ремонт қилиш билан бирга ўқув жиҳозлари ҳам ҳозирлаб қўйилди. Бундан ташқари 74, 202, 201, 66, 56, 179, 128-ўрта мактабларда турли ташкилотлар ва корхоналарнинг оталиқ ёрдами билан капитал ремонти ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Бу ишлар учун ҳозиргача 342 минг сўм капитал маблағ сарфланди.

Райониинг 11-кварталида жойлашган ҳунар ўрганиш марказида ҳам барча ишлар бажарилди. Янги ўқув йилидан бошлаб бу ерда шаҳримизда биринчи марта бошланғич ҳарбий-тайёргарлик бўйича машғулотлар ҳам олиб борилади.

Янги ўқув йилида район бўйича 42 минг ўқувчи мактабларга билим олгани боради. Бу ўтган йилларга қараганда салмоқли рақамдир.

ҲАВАСКОРЛИК САНЪАТИ ФЕСТИВАЛИ

Тошкент область касаба союзлари Совети ва область маданият бошқармаси Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб қизиқарли маданий тадбир бошлади.

Бугун

шаҳримизда область районлари ва қишлоқлари маданият уйлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг пойтахтимиз истироҳат боғларида ҳисобот концертларини ўтказиш бошланди.

Улуғ Октябрь байрами кунларигача ҳар ҳафтада бир марта бўладиган бу маданий тадбирларда областнинг барча районлари қатнашади.

Дастлабки тадбирда Янгиобод, Янгийўл, Бўка, Бекобод ҳаваскорлари ўз санъатлари билан томошабинларни мамнун этишди.

▲ ФУТБОЛ

ПЕШҚАДАМЛАР БЕЛЛАШУВИ

Кеча СССР чемпионатининг навбатдаги матчида Минск шаҳрида биринчи лига пешқадамлари — маҳаллий динамочилар Тошкентнинг «Пахтакор» командаси билан куч синашдилар. Эсингизда бўлса керак, шу командаларнинг Тошкентдаги биринчи учрашувида ҳисоб очилмаган эди.

Кечаги учрашувда эса тўғри тактика қўллаб, ҳужумкорлик билан ўйнаган ҳамшаҳарларимизнинг қўли баланд келди. Ўйиннинг биринчи ярмида А. Чуркин мезбонларни икки марта ўйинни марказдан бошлашга мажбур қилди. Иккинчи таймда эса ҳисоб бошқа ўзгаргани йўқ. Қизиқарли учрашув 2:0 ҳисобида «Пахтакор»нинг ғалабаси билан тугади.

Бу муҳим ғалабадан сўнг «Пахтакор» очколари сонини 29 тага етказиб биринчи лиганинг ягона пешқадами бўлиб олди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

★ СТОКГОЛЬМ. Швециянинг юз мингларча меҳнаткашлари доим ишдан маҳрум бўлиш хавфи остида қолди. Швеция меҳнат бозори масалалари билан шуғулланувчи бошқармасининг маълумотларига қараганда, шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида Швеция саноати ишчилари ва хизматчиларидан 34 минг кишига тамомила ёки вақтинча ишдан бўшатилганлиги ва иш ҳақидан маҳрум этилиб, қисқартирилган иш ҳафтасига ўтказилганлиги маълум қилинди. 1976 йилда ҳам шунча ишчи ва хизматчига нисбатан шундай чора кўрилган эди.

★ ВАШИНГТОН. Сенатор Марк Хэтфилд (Орегон штатидан, республикачи) АҚШ ҳукуматини нейтрон бомба тайёрлаб ва ишлаб чиқариш ниятидан воз кечишга яна даъват этди. Сенатор «Ю. С. Ньюс энд уорлд рипорт» журналида босилган суҳбатида ана шу қуролнинг кўп ишлаб чиқарилиши бутун дунёда тинчликни хавф остида қолдиради, деди.

★ ЛИМА. Бу ерда Халқаро журналистлар ташкилотининг Латин Америкаси бўйича секретари Эфраин Руис Каро Латин Америкасидаги бир қанча мамлакатларнинг тараққийпарвар журналистлари қувғин қилинаётганлиги ҳақида сўзлаб берди. Ҳозирги вақтда, деб таъкидлади у, икки минг журналист, шу жумладан Чили, Парагвай, Уругвай, Бразилия ва Аргентинанинг икки юз журналисти ўз ватанидан чиқиб кетиб, чет элларда ишлашга мажбур бўлди. Масалан, Парагвайдан сургун қилинган журналистлар сони мамлакат ичкарисида қолган журналистлар сонидан ортиқдир. Кўп мамлакатларда тараққийпарвар журналистлар яширин шароитда ишлаб турибди.

★ ЖАЗОИР. Жазоирдаги олий ўқув юртларини навбатдаги ёш мутахассислар битириб чиқди. Жазоир Халқ Демократик Республикасининг тез ривожланиб бораётган экономикаси малакали кадрларга, хусусан олий маълумотли мутахассисларга ғоят муҳтождир. Шу сабабли Жазоир ҳукумати миллий кадрлар тайёрлашга катта эътибор бермоқда. 1976—1977 ўқув йилидагина мамлакатдаги университетларни 6.665 киши битириб чиқди. Уларнинг баъзилари аспирантурада ўқишни давом эттирмоқда.

Бу мамлакатда революциядан илгари жазоирлик атиги уч инженер бор эди. Ҳозирги вақтда мамлакатда тайёрланган неча ўн минглаб юқори малакали мутахассислар ишлаб турибди.

★ ҚОҲИРА. Мисрнинг расмий ҳарбий [illegible] Миср билан Ливия ўртасида тўқнашув бўлганлигини хабар қилди.

(ТАСС).

Ҳаётимизнинг Асосий Қонуни

ИШОНЧНИ ОҚЛАЙМИЗ

Совет кишилари СССР янги Конституциясининг лойиҳасини ўз мамлакати эришган улкан ютуқлар самараси деб билмоқдалар. Муҳим ҳужжатни халқ назоратчилари катта қизиқиш билан ўрганмоқдалар. Халқ назоратчилари — социалистик мулкни кўз қорачиғидек асровчи, план топшириқлари бажарилишини назорат қилувчи, ишда сифат кўрсаткичлари учун кураш олиб борувчи кишилардир. Бу масалалар нақадар муҳим эканлиги СССР Конституциясининг лойиҳасида алоҳида кўрсатиб берилган.

Шуниси характерлики, кейинги пайтларгача халқ назоратчилари ўз фаолиятларини КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети томонидан маъқулланган «СССР халқ контроли органлари тўғрисида Низом» асосида олиб келдилар. Эндиликда эса, халқ контроли органларининг асосий ҳуқуқ ва вазифалари биринчи бор СССР Конституциясида қонун билан асослаб берилди. Асосий Қонуннинг 91-моддаси бевосита халқ назоратчиларига қаратилгандир. Унда шундай дейилади: «Халқ депутатлари Советлари халқ контроли органларини тузадилар, бу органлар давлат контролини корхоналар, колхозлар, муассасалар ва ташкилотлардаги меҳнаткашларнинг жамоат контроли билан боғлаб олиб борадилар.

Халқ контроли органлари давлат планлари ва топшириқларининг бажарилишини контроль қиладилар, давлат интизомини бузишга, маҳаллийчилик, ишга маҳкамачилик назари билан қараш кўринишларига, хўжасизлик ва исрофгарчиликка, сансалорлик ва бюрократизмга қарши курашадилар, давлат аппарати ишини такомиллаштиришга кўмаклашадилар».

Халқ контроли органларининг асосий функциялари Конституцияга киритилганлиги партия ва ҳукуматимизнинг уларга билдирган катта ишончларидан, назоратчилар фаолияти миқёси кенгайганлигидан, улар иш самарадорлигини оширишдан гувоҳлик беради. Барча совет кишилари каби, халқ назоратчилари СССР Конституциясининг лойиҳасида партия ва ҳукумат социалистик демократияни ривожлантириш, давлатни бошқариш ишларида жамоатчилик ташкилотлари, халқ контроли ролини ошириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик кўрсатаётганлигини яққол кўриб турибдилар.

Конституция лойиҳасида халқ контроли органларига бағишланган модданинг киритилиши назоратчилар зиммасига ишнинг сифат кўрсаткичларини янада яхшилаш масъулиятини юклайди. Тошкент шаҳрининг қирқ саккиз минг кишилик назоратчилар отрядининг ҳар бири буни яхши тушунади. Халқ назоратчилари ўзлари меҳнат қилиб турган корхона ва ташкилотларда СССР гражданларининг Конституцияда белгиланган бурчларини сидқидилдан ва онгли равишда бажариш билан намуна кўрсатиб келмоқдалар.

Халқ контроли комитетлари, группа ва постларининг жанговар иш олиб бориши улар фаолиятининг характерли хусусиятидир. Назоратчилар камчиликларни аниқлашгина эмас, балки қонда бузишликнинг олдини олиш, камчиликларни бартараф этиш ҳам уларнинг муҳим вазифаси эканлигини яхши биладилар. Халқ назоратчилари халқ контроли комитетлари, группа ва постлари қабул қилган қарорни бажариш устидан қаттиқ назорат ўрнатаётганликлари, белгиланган тадбирларни амалга ошириш юзасидан масъул кишиларни тайинлаётганликлари туфайли ўз ишларининг бирмунча амалийлигига эришмоқдалар. Ленин, Фрунзе, Собир Раҳимов район комитетлари, «Таштекстильмаш», «Подъёмник» заводлари, 3-автокомбинат, «Водоканал» тресті, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти каби корхоналардаги халқ контролининг бош группалари худди ана шундай иш олиб бормоқда.

Шу йилнинг биринчи ярмида халқ назоратчилари томонидан бир минг икки юзга яқин йирик текширувлар ўтказилганлиги шаҳар халқ назоратчилари фаолиятининг ошганлигидан гувоҳлик бериб турибди. 285 рейднинг натижалари комитетларнинг кенгашларида кўрилди. Группа ва постлар асосий эътиборни давлат план ва топшириқларининг бажарилиши, хўжасизлик ва талон-торож билан боғлиқ бўлган масалаларга қаратмоқдалар. Улар ўзлари топган камчиликларни бартараф этиш юзасидан зуд тадбир-чоралар белгиламоқда. Назоратчилар ишни нақадар самарали олиб бораётганликларини уларнинг «Минмонтажспецстрой» бўлинмаларида социалистик мулкнинг сақланиши устидан олиб борган текширувлари, 1, 2-Қорасув турар-жой массивида қурилиш-монтаж ишлари сифатсизлигини аниқлаб берган рейдлари, шунингдек «Малика» бирлашмасида маҳсулот сифатини яхшилашда фойдаланилмай ётган резервларни аниқлаб берганликларидан ҳам билиш мумкин. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Анализлар шуни кўрсатдики, қаердаки цех, завод, бирлашма, ташкилотларнинг партия ташкилотлари халқ назоратчиларига етарли даражада эътибор берсалар, ўша ерда иш юқори даражага кўтарилади, фаолиятни амалий ва самарали олиб боришга эришилади. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXV съезди минбаридан туриб халқ контроли органларини партиянинг бевосита ёрдамчилари деб таърифлади.

Назоратчиларнинг партия комитетлари билан мустаҳкам, ижодий, ҳар тарафлама алоқа боғлашлари группа ва постлар обрўсини мустаҳкамлайди, уларда янги иш формаларини вужудга келтиради, текширувларнинг амалийлигини оширади. Шунинг учун ҳам менимча **янги Конституциянинг лойиҳасида халқ контроли органларининг партия ташкилотлари билан ўзаро боғлиқликларини таъкидлаб ўтилса мақсадга мувофиқ булур эди. Масалан, 91-моддани қуйидагича фикрлар билан бойитиш мумкин: «Халқ депутатлари Советлари халқ контроли органларини тузадилар, бу органлар партиянинг бевосита ёрдамчиларидир, улар давлат контролини корхоналар, колхозлар, муассасалар ва ташкилотлардаги меҳнаткашларнинг жамоат контроли билан боғлаб олиб борадилар».**

Ю. МИХАЙЛОВ,
шаҳар халқ контроли комитети раисининг ўринбосари.

«ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИ ХАЛҚ КОНТРОЛИ ОРГАНЛАРИНИ ТУЗАДИЛАР, БУ ОРГАНЛАР ДАВЛАТ КОНТРОЛИНИ КОРХОНАЛАР, КОЛХОЗЛАР, МУАССАСАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРДАГИ МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ЖАМОАТ КОНТРОЛИ БИЛАН БОҒЛАБ ОЛИБ БОРАДИЛАР.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ ОРГАНЛАРИ ДАВЛАТ ПЛАНЛАРИ ВА ТОПШИРИҚЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ КОНТРОЛЬ ҚИЛАДИЛАР, ДАВЛАТ ИНТИЗОМИНИ БУЗИШГА, МАҲАЛЛИЙЧИЛИК, ИШГА МАҲКАМАЧИЛИК НАЗАРИ БИЛАН ҚАРАШ КЎРИНИШЛАРИГА, ХЎЖАСИЗЛИК ВА ИСРОФГАРЧИЛИККА, САНСАЛОРЛИК ВА БЮРОКРАТИЗМГА ҚАРШИ КУРАШАДИЛАР, ДАВЛАТ АППАРАТИ ИШИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШГА КЎМАКЛАШАДИЛАР.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ ОРГАНЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА УЛАРНИНГ ИШЛАШ ТАРТИБИ ҚОНУН БИЛАН БЕЛГИЛАНАДИ».

(СССР Конституцияси лойиҳасининг 91-моддаси).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ — ХАЛҚ КОНТРОЛИ

▲ НАЗОРАТЧИЛАР ФАОЛИЯТИ ҚОНУН БИЛАН АСОСЛАНДИ

▲ ЖАНГОВАРЛИК ВА АМАЛИЙЛИККА ЭРИШАЙЛИК

▲ УЮШҚОҚЛИК ВА САМАРАДОРЛИК НАМУНАСИ

▲ ҚАМЧИЛИКЛАРГА НИСБАТАН МУРОСАСИЗ БУЛАЙЛИК!

▲ ВАГОНЛАР БЕКОР ТУРИБ ҚОЛМАСИН

▲ ШАҲАР ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

СУТКАСИГА 44 СОАТДАН

Халқ назоратчилари Тошкент маданий-оқартув техникумида яқинда ўтказган текширувларида штат-молия интизоми қўпол равишда бузилганлигини аниқладилар. Иш ҳақи тўлаш тартиби тўғрисидаги конструкция бузилиб, техникумнинг кўпгина ўқитувчиларига оширилган маош белгиланган. Бунинг оқибатида ҳатто ўқитувчи Канзафаров ва Саидовларга 5285 ва 2569 сўм қўшимча ҳақ тўланган. Техникум маъмуриятидаги ўқитувчиларга ҳам бирмунча қўшимча ойлик берилган. Масалан, техникум директори Раҳматуллаев қонунсиз равишда тўрт юз сўмга яқин ҳақ олган. Бундай «марҳаматдан» кутубхона бўлими мудири Назарова билан клуб бўлими мудири Каримова, ҳарбий раҳбар Юсупов ва бошқа баъзи кишилар ҳам қуруқ қолишмади. Маданий-оқартув техникумида педагогика соатларини ўзлаштириш ҳам қонда бўлиб қолган. Айрим ўқитувчилар бир суткада 36, 38 ва ҳатто 44 соатлаб «ишлашга» улгурганликларини айтиб ўтишнинг ўзи кифоя.

Штат-молия интизомларини жиддий равишда бузганликлари учун маданий-оқартув техникуми директори Раҳматуллаев ҳамда катта бухгалтер Мусинага виговор эълон қилинди. Давлатдан ортиқча ҳақ олган кишилардан жарима ундириладиган бўлди.

НАЗОРАТЧИЛАР ВАХТАДА

МУҲИМ ОМИЛ

Ошкоралик халқ контроли органлари ишини ташкил этишдаги энг муҳим омиллардан бири ҳисобланади. Бу сўз шу йил май-июнь ойларида ўтказилган ошкораликнинг кўргазма воситалари шаҳар кўригида яна бир марта тасдиқланди. Кўрикда шаҳардаги йирик саноат корхоналари, ташкилотлар ва муассасаларнинг халқ контроли комитетлари ҳамда юз элликдан ортиқ группалар қатнашди.

Кўрикка назоратчилар томонидан кенг қўлланилаётган ошкоралик кўргазма воситаларининг 360 дан ортиқ намунаси тақдим этилди. Кўрик комиссияси тематик стендларнинг энг яхши макетларини, фотоайбномалар, «Молния», «Сигнал»лар, фотоальбомлар намуналарини синчиклаб кўздан кечирди. Кўрик якунида Ленин ва Фрунзе район халқ контроли комитетларига биринчи ўрин берилди. Саноат корхоналари группа ва постлари орасида Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ғолиб деб топилди. Қурувчилар ўртасида «Водоканал» трестининг назоратчилари ошкоралик воситаларидан ҳаммадан кўра самаралироқ фойдаланмоқдалар.

Шуни айтиш кераки, кўрикни ўтказишда катта тайёргарлик ишлари олиб борилди. Халқ контроли комитетлари ана шу масала юзасидан тегишли қарорлар қабул қилдилар, кўрик комиссиялари туздилар, тадбирлар ишлаб чиқдилар. Кўрикка тайёргарлик ва уни ўтказишда комитетларнинг штатсиз ходимлари катта ёрдам беришди.

Ленин, Фрунзе, Ҳамза, Собир Раҳимов, Киров, Сергели районлари, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли комитетлари назоратнинг ошкоралигини таъминлашда матбуот ва кўргазмали агитациянинг бошқа воситаларидан фойдаланиб қимматли тажриба тўпладилар.

Кўрик «Халқ контроли амалда» ва «Ҳажв ойнаси» назоратчилар фаолиятида ошкораликнинг кенг тарқалган воситаси эканлигини кўрсатди. Шунингдек, «Молния», «Ташвишли сигналлар», ҳажв сўзлари ёзилган фотоайбномалар, карикатуралар, расмлар ҳам ошкораликнинг яхши кўргазмали воситасидир.

Ошкораликнинг «Шундай эди — шундай бўлди» фотостенди, кўп сонли варақа ва плакатларидан фойдаланиш «Подъёмник» заводи, нефтни қайта ишлаш илмий-тадқиқот институти, 3-автокомбинат, 243-граждан авиацияси заводи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида кенг қўлланилмоқда. Шунингдек, халқ назоратчилари «Ударник», «Тракторостроитель», «Тўқимачилар овози», «Педнатр», «Спутник», «Ленинчи» каби кўп нусхали газеталар билан мустаҳкам алоқа боғлаганлар. Кўпгина йирик саноат корхоналарида маҳаллий радиоузелдан ўринли фойдаланилмоқда. «Миконд» заводи, машинасозлик бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси халқ контроли группалари радио-газета орқали ўз текширувлари натижалари ҳақида меҳнаткашга ахборотлар бериб турадилар.

Кўрик ютуқлар билан бирга, баъзи камчиликларни ҳам очиб берди. Айрим группалар назоратнинг ошкоралигини етарли даражада таъминламаяпти, ўз текширувлари тўғрисида коллективга мунтазам ахборот бермаяпти. Ахборотларнинг аксарияти кўргазмали агитация талабларига ҳамма вақт ҳам жавоб бермаган. Тақдим этилган стендларнинг айримлари мазмун жиҳатидан бўш, танқидий материаллар, сигналлар бўйича қилинган ишлар тўғрисида аниқ хабарлар йўқ.

Тажриба ўзларига топширилган вазифани ошкораликнинг кўргазмали воситаларидан кенг қўллаб бажараётган группалар муваффақиятларга эришаётганликларини кўрсатмоқда. Шунинг учун илғорлар тажрибасини ўрганиш фойдалидир.

Л. КОТОВА,
шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори.

3-босмахонанинг халқ назоратчилари кўпгина хайрли ишларни амалга оширишмоқда. Улар корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини алоҳида назорат қилиб борадилар.

СУРАТДА: халқ контроли бош группаси раисининг ўринбосари В. Овчинникова ҳарф терувчи И. Русанованинг иш сифатини текширмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

● «Тошкент оқшоми» бонг уради

НЕГА АҲВОЛ ЎЗГАРМАЯПТИ?

▲ БИР КУНДА 309 ВАГОН БЕКОР ТУРИБ ҚОЛМОҚДА ▲ 791 МИНГ СЎМЛИК ЖАРИМА ▲ БОҚИ-БЕҒАМ РАҲБАРЛАР ▲ МЕХАНИЗАЦИЯ ЎРНИГА ҚЎЛ МЕҲНАТИ

„1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»да темир йўл транспортида юк ўтказиш ва ташиш қобилиятини кенгайтириш, кўп миқдорда иқтисод қилишни таъминлайдиган контейнерларда юк ташишни ривожлантириш, транспортнинг техникавий даражасини юксалтириш соҳасида йирик тадбирларни амалга ошириш кўзда тутилган.

Тошкент темир йўли юк ортиш-тушириш бўлими КПСС XXV съезди қарорларида белгилаб берилган улуғвор вазифаларни бажаришда катта тадбирларни амалга оширмоқда.

Темир йўл станциясига, разъезд ва тўхташ пунктига қаердан, қанча вагонда юк жўнатилганлиги ҳақида 12 соат олдин ахборот бериш йўлга қўйилганлиги амалга оширилаётган тадбирлар орасида энг муҳими ҳисобланади. Чунки, темир йўл вагонларида ортилган юкларни манзилга вақтида етказиб келиш билан бирга, улардаги юкларни белгиланган вақтда тушириб олиш ёки юкни вақтида ортиш халқ хўжалиги учун муҳим иқтисодий аҳамиятга эга.

Бу сўз нечоғлик даражада ҳақ эканлигини мамлакатимизда — йирик саноат шаҳри ҳисобланган Тошкент темир йўли юк ортиш-тушириш бўлимига келиб турган юклар ҳажмидан яққол билиш мумкин. Бўлимнинг шаҳар атрофида ўттиздан ортиқ станция, разъезд ва тўхташ пунктлари бор. Темирйўлнинг ана шу шохобчаларига ҳар куни мамлакатимизнинг уч юздан ортиқ шаҳарларидан уч мингга яқин вагонларда халқ хўжалиги юклари келтирилади ва икки ярим мингга яқин вагонларга юк ортиб жўнатилади. Агар ҳар бир вагонга 60—64 тонна юк сиғдирилишини назарда тутилса, бу жуда катта ҳажмдаги хўжалик юклари бўлади.

Юклар ортилган вагонларни белгиланган жойга олиб келиш, бўш вагонларни олиб кетиш тадбирлари белгиланди. Тошкент темир йўли юк бўлими станция, разъезд ва шох йўлларда вагонлар тўхтаб қолмаслик учун қўшимча тепловозлар ажратяпти.

Биз Тошкент темир йўли юк ортиш-тушириш бўлими шоҳ йўллар бўйича катта инспектор Асадулла Турсуновдан буюртмачилар ўз юкларини олиб кетишга қандай қараётганликлари ҳақида сўзлаб беришни сўрадик.

— Вагонларни оборотга туширишни тезлаштириш учун ҳар қанча уринмайлик, — дейди А. Турсунов,— вагонларнинг бекор туриб қолиш ҳолларига ҳали чек қўйилганича йўқ, аксинча вагонларнинг бекор туриб қолиш ҳоллари кўпайиб боряпти.

Олган маълумотимизга кўра, шу кунларда бир суткада ўртача 309 вагоннинг умри бекор ўтяпти. Вагонларнинг умрини бекор ўтказганликлари учун Тошкент шаҳрининг буюртмачи саноат корхоналари ва ташкилотлари шу йил июнь ойининг ўзидагина 132 минг 152 сўм жарима тўладилар. Уларнинг ярим йилликда тўлаган жарималари йиғиндиси 791 минг 61 сўмни ташкил этади.

— Вагонларнинг бекор туриб қолиши ва кўплаб жарима тўлашнинг асосий сабаби нимада?

— Вагонлар бекор туриб қолишининг асосий сабаби айрим буюртмачи корхона раҳбарларининг юкларни тушириб олиш ишларини механизациялашга панжа орасидан қараётганликлардир, — дейди Октябрь район халқ контроли комитети раиси М. Файзиев.

Юкларни тушириш-ортиш ишлари қўлда бажарилганлиги, механизация, ишчи кучи етишмаслиги кўплаб давлат сўмларининг бекор кетишига олиб келяпти. Корхона раҳбарлари эса, штат етишмаслигини рўкач қиладилар.

Фактларга мурожаат қилайлик. Партия ва ҳукуматимизнинг темир йўл вагонларига юк ортиш-тушириш ишларини ўз вақтида бажариш тўғрисидаги кўрсатмаси район корхоналари томонидан қандай бажарилаётганлиги масаласини аниқлаш мақсадида Октябрь район халқ контроли комитети томонидан рейд ўтказилди. Умуман олганда бу ҳол районда қониқарсиз, деб топилди. Райондаги баъзи бир корхоналар ва ташкилотларнинг тадбиркорлик билан иш олиб бормаганликлари натижасида давлатга етказган зарарларини мисол келтирамиз.

«Жилстрой» трестининг ишлаб чиқариш техника комплектацияси бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Милоградов) 1976 йил ва 1977 йил 1 кварталда юкли вагонларни нормадан ортиқ 3416 соат ушлаб қолганлиги учун 4823 сўм жарима тўлади.

3-йирик панелли уйсозлик комбинати шу йил I кварталда 165 вагондаги юкларни 2350 вагон-соат кечикиб туширганлиги учун 3062 сўм жарима тўлади. Комбинатга келган вагонлар нормадаги 2,9 соат ўрнига 14,2 соат туриб қолган. 1976 йил ва шу йилнинг 1-кварталида вагонларнинг нормадан ортиқ бекор туриб қолганлиги учун етказилган зарар 5284 сўмни ташкил қилади.

159-трест ишлаб чиқариш техника комплектацияси бошқармаси шу йил I кварталда 31 вагондан юк туширди. Бу юклар 490 соат ортиқча туриб қолгани учун 247 сўм жарима тўланди.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг «Узводкомплект» республика тресті шу йил I кварталда 209 вагонни 2619 вагон-соат кечикиб бўшатганлиги учун 934 сўм жарима тўлади. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Бу масала Октябрь район халқ контроли комитетининг йиғилишида кўрилди. Комитет йўл вагонларининг бекор туриб қолишини қисқартириш устидан назорат олиб бормаганликлари, ўз вақтида чора кўрмаганликлари учун давлатга етказилган зарарнинг бир қисмини корхона раҳбарларидан ундириб олишга қарор қилди.

Комитет қарори билан ана шу корхона раҳбарларига мавжуд камчиликларни тезда бартараф этиш тадбирларини амалга ошириш, темир йўл вагонларидаги юкларни тушириш-ортиш ишларини кеча-кундуз ташкил этиш, хоналарни кенгайтириш ва оғир қўл меҳнатини механизациялаш таъкидланган эди.

Мана орадан уч ойча вақт ўтди. Лекин аҳвол ўзгарганича йўқ. Юқорида номлари тилга олинган корхоналарда бугунги аҳвол қандай эканлигига назар ташласак, ярим йиллик ҳисобида қуйидаги манзарани кўрамиз.

159-трест ишлаб чиқариш техника комплектацияси бошқармаси ярим йилда 64 вагон бўшатган, вагонлар 754 соат бекор туриб қолган, 373 сўм жарима тўланган.

3-йирик панелли уйсозлик комбинати 263 вагон бўшатган. улар бўшагунча 3136 соат бекор турганлиги учун 2297 сўм жарима тўланган.

«Узводкомплект» республика тресті 612 вагондаги юкни нормадан ортиқ 3536 соат ишлаганлиги учун 1803 сўм зарар етказди.

«Отделстрой» тресті ишлаб чиқариш техника комплектацияси бошқармаси 56 вагондаги юкни 841 соат кечикиб туширгани учун 1449 сўм жарима тўлаган.

«Жилстрой» тресті ишлаб чиқариш техника комплектацияси бошқармасида ҳам шундай манзарани кўриш мумкин.

Халқ контроли органлари қўллаган чоралар кор қилмаётган бундай корхона раҳбарларига нисбатан яна қандай чора қўллаш мумкин?! Халқ хўжалиги юкларини ташиш ўрнига қаққайиб турган вагонларга, беҳуда сарфланаётган давлат маблағларига наҳотки уларнинг жони ачимаса?!

А. ОБИДХУЖАЕВ,
махсус мухбиримиз.

Илғорлар тажрибаси—оммага

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

Яқинда шаҳар халқ контроли комитети пойтахтдаги илмий-тадқиқот институтлари халқ контроли группалари раисларининг семинар-йиғилишини ўтказди. Етмишдан ортиқ илмий-тадқиқот институтлардаги халқ контроли группаларининг вакиллари семинарда иш тажрибаларини ўртоқлашгани келдилар. Йиғилиш қатнашчилари вакцина ва зардоб илмий-тадқиқот институти халқ контроли группаси томонидан ўтказилган текширувлар уюшқоқлигини, самарали ва мақсадга мувофиқ эканлигини алоҳида қайд қилдилар. Қуйида институт халқ контроли группаси раиси А. Енгаличев иш тажрибалари билан ўртоқлашади.

— Бизнинг вакцина ва зардоб илмий-тадқиқот институтимиз янги препаратлар устида иш олиб борувчи етук олимлар, йирик корхонага хизмат қилувчи катта ишлаб чиқариш коллективидан ташкил топгандир. Бу хусусият халқ контроли группамиз структурасида ҳам ўз ифодасини топган. Группа икки қисмдан иборат. Биринчи— бош группага корхона ишини назорат қилиб турувчи 50 активист сайланган. Иккинчи — цех группаси 16 кишидан ташкил топган бўлиб, институтнинг илмий бўлими фаолиятини назорат қилади.

Тўққиз нафар обрўли, тажрибали кишилардан ташкил топган бюро назоратчилар ишини бошқариб боради. Институт фаолиятидаги барча муҳим масалаларни қамраб олиш мақсадида олтита сектор туздик. Уларнинг ҳар бирига маълум иш участкасини биркитиб қўйдик. Ишни бундай ихтисослаштириш текширувлар самарадорлигини бирмунча ошириш, қабул қилинган қарорлар ижросини назорат қилишни яхшилаш имконини берди. Бизда ҳозир давлат планининг бажарилиши, маҳсулот сифатини ошириш, социалистик мулкни муҳофаза этиш устидан назорат олиб борувчи, меҳнаткашлардан тушган шикоятлар, таклифлар ва аризаларни кўриб чиқувчи секторлар яхши иш олиб бормоқда.

Улар ўз ишларини институт партия ташкилоти бюросида тасдиқланган план асосида олиб бормоқдалар. Шуниси характерлики, халқ назоратчилари институт партия комитети, маъмурияти, унинг коллективи билан яқин ҳамкорликда иш олиб бориши— биз эришаётган ютуқларнинг асосий бонсларидан биридир.

1976 йилдан 1977 йил майгача халқ назоратчилари қилинган ишлар юзасидан етти марта партия бюроси йиғилишида ва уч марта очиқ партия мажлисида ҳисобот бердилар. Бу бизларга ўз кучимизни муҳим масалаларни ҳал этишга сафарбар қилиш, коллектив ўртасида назоратчилар обрўсининг ошиши имконини бермоқда.

Халқ контроли группаси институтнинг янги ишлаб чиқариш объектлари қурилишини ниҳоясига етказиш ҳамда уни тўла қувватда ишга тушириш устидан назорат олиб борган пайтда иқтисодий тежамкорлик режими қатъият билан амалга оширилди ва бу борада институт партия ташкилоти ҳамда маъмуриятига яқиндан ёрдам кўрсатилди. Натижада кўплаб қурилиш материаллари тежалди, ишлар сифатли бажарилди. Яна технология ускуналаридан қандай фойдаланилаётгани текширилди. Корхона цехларида ўтказилган рейдларда ўттиз ярим минг сўмликдан ортиқ ўрнатилмаган ёки эски ускуналар мавжудлиги аниқланди. Буни бартараф этиш билан давлатнинг бир неча минг сўми тежаб қолинди.

Назоратчилар ташаббуси билан институтда қўл меҳнатини механизация зиммасига юклаш ишлари қандай бораётганлиги текшириб кўрилди. Имконият бўлса-да, бу иш яхши йўлга қўйилмаганлиги аниқланди. Бу масала институт партия-хўжалик активи йиғилишида муҳокама қилиниб, аҳволни яхшилашнинг аниқ тадбирлари белгиланди. Ҳозир бу тадбирлар муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Халқ назоратчилари ташаббуси билан қўшимча хоналар ремонт қилинди, қора моллар учун озуқа жамғарилди.

Бундан шундай хулоса чиқариш мумкин: қаердаки халқ назоратчилари партия ташкилоти билан бамаслаҳат иш олиб борсалар, улар ўз планларини коллектив вазифаси билан солиштирсалар ўша ерда ҳақиқий, самарали иш олиб борилган бўлади, назоратчилар умумколлектив обрў-эътиборини қозонаверадилар.

ЮРИСТЛАР ИШ ОЛИБ БОРМАГАЧ...

Халқ назоратчилари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармасида олиб борган текширувларида юридик хизмат кўрсатишни ташкил этишда жиддий камчиликлар мавжудлигини аниқладилар. Ҳуқуқ фаолиятини ташкил этиш бўшлиги учун бошқармада талон-торож авж олган. Талон-торож келтирган зарар 90 минг сўмдан ошган.

Юридик хизматидаги камчиликлар ҳамда талон-торож авж олганлиги учун шаҳар халқ контроли комитети якка буюртмалар тикиш бўйича ишлаб чиқариш бирлашмаси директори Кураевага, «Сервис» фирмаси директори Нуриддинов ва бошқаларга нисбатан қаттиқ жазо чораси қўллади.

РАССОМ ШАРҲИ

Чилонзор район халқ назоратчилари ўзларининг кейинги пайтларда уюштирган рейдларидан бирини район пионерлар уйида штат-молия интизомига қандай риоя қилинаётганлигига бағишладилар. Назоратчилар бу ерда штатдан ташқари тўгарак раҳбарлари сақлаш одат тусига кириб қолганлигини, қонунга хилоф равишда икки ўринда ишлашга, қўшимча маош тўлашга йўл қўйилганлигини аниқладилар. Район халқ контроли комитетининг қарорига биноан пионерлар уйининг директори Риковага нисбатан қаттиқ жазо чораси қўлланди.

Киров райони халқ назоратчилари «Шарқ» ёзги кинотеатрида текширув ўтказганларида залда 250 киши борлигини аниқладилар. Аслида эса, 190 та билет сотилган эди. Администратор А. Зуфаровнинг бепарволиги натижасида кассир Л. Хамлова вақти ва ўрни кўрсатилмаган штампсиз билетларни пуллайверган. Район халқ контроли комитети айбдорларга нисбатан қаттиқ жазо чораси қўллади.

А. Багдасарян чизган расм.

БИЗ — СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

УЧИНЧИ МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ

Семафорнинг кўк чироғи ёнди. Машинист гудок бергач вагонлар жойидан қўзғалди .Поезд аста-секин тезликни ошира бориб, вокзал биносини ортда қолдириб Сибирь ўлкасига йўл олди. Биз пассажир поездининг проводниклари энди ўз вазифамизни бажаришимиз лозим. Вагон бўйлаб ўтар эканмиз йўловчилар билан саломлашамиз, билетларни текшириб саволларга жавоб берамиз, майда-чуйда тафовутларни ҳал этамиз. Мана улардан бири— бир ўринга икки йўловчи—болали аёл ва кампир даъвогарлик қилишяпти. Уларнинг ҳар бири билетини кўрсатиб, ҳақ эканлигини исботлашга ҳаракат қиладилар. Ҳозир текширамиз: бундай бўлиши мумкин эмас. Ҳақиқатан ҳам шундай. Кампирнинг билети бу ўринга, бу вагонга, ҳатто бу поездга ҳам эмас. У Куйбишевга бориши керак экан. Унинг поезди бизники жўнагандан сўнг орадан бир неча ўн минут ўтгач жўнаши лозим. Кампир адашиб бизнинг поездимизга ўтирибди.

Воқеани тушунган кампир ўзини йўқотиб қўйиб, йиғлай бошлади. Биз уни овунтирмоқчи бўлардик.

— Орадан кўп ўтмай яна бир катта станция келади, ўша ерда ортимиздан келаётган поездингизга ўтириб оласиз.

— Бир ўзим эплай олармиканман,— тинчимайди кампир,—яна бошқа поездга ўтириб кетмай...

— Ёрдам берамиз, тинчлантирдик биз уни.

Мана станция ҳам етиб келди. Мен ўз одатдаги ишим билан машғулман. Йўловчиларни қабул қилиб, кузатиб қўйяпман. Тамбурда ва вагон яқинида тартиб бўлишини кузатиб турибман. Шундай бўлса ҳам бир кўзимни шеригим Виктордан узмайман. Адашиб қолган йўловчимизга ёрдам беришни у ўз зиммасига олган. У кампирни чамадонига ўтказиб, ҳозир келаман, деди-да кассага югуриб кетди. Орадан бир неча минут ўтгач қайтиб чиқди. кампирга нималарнидир деб, яна вокзал биносида ғойиб бўлди. Мен ҳавотирлана бошладим, — поездимизнинг жўнашига саноқли дақиқалар қолди. Ниҳоят Виктор кўринди. Бу сафар у темирйўлчи формасидаги қиз билан бирга эди. У қизни кампирнинг олдида қолдириб, хайрлашди-да ҳаракатга келган поездга сакраб чиқиб олди.

— Кампир шони станция бўйича навбатчининг таниш ёрдамчисига топширдим, —деди у менга. Энди манзилига етиб олса керак.

Кампир манзилига етиб олибди. Буни биз орадан бир ярим ой ўтгач темир йўл бошқармасига Куйбишевдан келган хатдан билиб олдик. Кампир вагонимиз ва поездимиз номерини эслаб қолган . экан, навбатчининг ёрдамчиси эса Викторнинг фамилияси Дронов эканлигини айтибди. Адашиб қолган йўловчимиз Викторга ва бутун бригадамизга, аниқроғи, «студент проводниклар»га миннатдорчилик билдирибди.

Ҳа, биз студентлармиз. Тошкентдаги турли олий ўқув юртларида билим оламиз. Кўпчилигимиз Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтида ўқиймиз. Ҳар йили икки семестр билим оламиз, учинчи семестрда эса меҳнат қиламиз. Пассажир вагонининг проводниги ҳам студентлар отряди ҳисобланади. Бизнингча бу ўртада биттагина фарқ бор. Студентлар гулхани романтикаси, пўлат излар, узоқ йўллар романтикаси билан алмашган.

Учинчи, меҳнат семестри — совет турмуш тарзимизга хос воқеадир. Худди ана шу семестрда биз олган билимларимизни амалда синовдан ўтказамиз. Меҳнат кўникмасини ҳосил қиламиз. Касбинг ноёб, керакли касб эканлиги эса яхшироқ, шавқ-завқ билан меҳнат қилишга ёрдам беради.

Аммо бу осон иш эмас. Тунги навбатчилик, уйқусиз перегонлар, вагонларни супириб-сидириш, йўловчиларга хизмат кўрсатиш, кўрпа-тўшаклар билан таъминлаш шулар жумласидандир. Меҳнатнинг муносиб тақдирланишини ҳис этиш шунинг учун ҳам қувончлидир. Пассажир вагонларининг студент проводниклари эса жуда кўп миннатдорчиликлар г а сазовор бўлишмоқда.

Мен СССР Конституцияси лойиҳасини қайтадан ўқиб чиқар эканман, ундаги инсоннинг мавқеи, мамлакатимизда унинг фойдали меҳнати билан белгиланади, деган сатрларнинг нақадар одил эканлигига яна бир карра ишонч ҳосил қиламан. Учинчи меҳнат семестри эса бизнинг улуғ Ватанимизнинг ҳақиқий гражданлари бўлиб етишишимизга ёрдам бермоқда.

А. МАЖИДОВ,
темир йўл транспорти инженерлари институтининг студенти, комсомол комитетининг аъзоси.

60 ТАРИХИМИЗНИНГ ЗАРВАРАҒИ

1962 ЙИЛ

✦ ЙИЛЛИК ПЛАННИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИЛАР ✦ ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИ—БАРЧАНИНГ МУЛКИ ✦ ЭКОНОМИКАНИ ЎРГАНИШ ЙЎЛИДА ✦ ТОШКЕНТ ТУРАР ЖОЙ МАССИВЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА ✦ «ПРАВДА» ГАЗЕТАСИНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИ

ЯНГИ ЧЎҚҚИЛАР САРИ

КПСС XXII съезди тарихий қарорлари янги ижодий кўтаринкилик уйғотди, совет халқининг меҳнат ташаббуси мислсиз ўсди.

Тошкент меҳнаткашлари бу йилни меҳнатда янги муваффақиятлар билан нишонлашди. Улар маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан илгари 25 декабрда адо этдилар. Саноат корхоналарида коммунистик меҳнат ҳаракати янада кенг қулоч ёйди. Фақат Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводидагина бу ҳаракатга юзлаб бригадалар, кўплаб цехларнинг коллективлари қўшилдилар. Ғилдирак цехи биринчи бўлиб коммунистик меҳнат коллективи номини олди. Бу юксак ном цехга 1962 йил 12 апрель куни берилди.

«Таштекстильмаш» заводининг 35 бригадаси коммунистик меҳнат коллективи номини олишга курашди. 30 бригада ана шу фахрли номни олди.

«Ташсельмаш» заводининг механика-йиғув цехи коллективи ҳам ана шу юксак номни олиш учун астойдил меҳнат қилди. Етти бригадага ана шундай ном берилди.

Коммунистик меҳнат ҳаракатининг қатнашчилари бир-бирларига ёрдам бериб ўз тажрибаларини ўртоқлашиб самара берадиган барча воситаларни ишга солдилар. Тошкент радио лампа заводи ва Чирчиқ электр химия комбинати коллективлари мунтазам тажриба алмашдилар. Шу йилнинг ноябрь ойида уларнинг учрашуви бўлиб. бунда меҳнат муваффақиятлари, иш усуллари, унумдорликка қандай эришаётганликлари, хом ашё, материалларни тежашаётгани, ўз билимларини қандай ошираётганликлари тўғрисида бирбирларига ҳикоя қилиб бердилар.

Фақат корхоналар эмас, балки айрим бригадалар ҳам ўзаро тажриба алмашдилар. Масалан, Тошкент каноп фабрикасининг йигирувчилар бригадаси Юрьевск фабрикаси йигирувчилар бригадаси билан мусобақалашди.

Фаннинг ишлаб чиқариш билан ижодий ҳамкорлигини янада кучайтиришга Ўзбекистон интеллигенциясининг III съезди катта ёрдам берди. У шу йилнинг январь ойида бўлиб ўтди. Шаҳар завод ва фабрикаларида иқтисодий анализ конструкторлик-технологик жамоатчилик бюролари кенг ташкил этила бошлади.

1962 йилда Тошкент аҳолиси бир миллион кишидан ошиб кетди. Шаҳар хўжалиги тез суръатлар билан ривожланди. СССР Министрлар Советининг 1962 йилнинг 13 август куни қабул қилган «Тошкент шаҳрида турар жой қурилишини кучайтириш ва ободонлаштириш савиясини ошириш тўғрисида»ги қарорини пойтахт меҳнаткашлари зўр ифтихор ҳисси билан кутиб олдилар. Бу қарор Ўзбекистон пойтахтини янада такомиллаштириш ва ривожлантириш тўғрисида Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг муттасил ғамхўрлигига ёрқин далил бўлди.

1962 йилда шаҳар турар жой қурилишига 27 миллион сўм ажратилди. Бу эса 7 мингга яқин шинам квартиралар қуриш имконини берди.

Л. МАРТИНИЧЕВНИНГ ЮЗИНЧИ УЙИ

Сентябрь ойида 153-қурилиш трестининг Леонид Мартиничев комплекс бригадаси ўзига хос юбилей ўтказди — Чилонзор массивида юзинчи уйга пойдевор қўйди.

Леонид Мартиничевнинг тақдири «Тошкент Черёмушкаси» билан узвий боғлиқдир. У бу ерда дастлабки бино қад кўтарганда қурувчи бўлган эди. Унинг кўз ўнгида республика пойтахти юксалиб, обод бўлди.

Леонид Мартиничев қурилишда ишлаб, ўсди, чиниқди. 1957 йилда коммунист бўлди. Унинг бригадаси барча аъзолари аралаш касбларни эгаллашган. смена нормасини 140—160 процентдан бажаришади. Бултур бу илғор коллективга коммунистик меҳнат бригадаси номи берилди.

Арманистонда бўлиб ўтган ўзбек адабиёти ва санъати ҳафталиги қатнашчиларининг бир группаси.

БИЛИМЛАР ХАЗИНАСИ

Бир минг тўққиз юз олтмиш иккинчи йил биринчи июль куни Владимир Ильич Ленин номидаги СССР Давлат кутубхонасининг ташкил топган кунига юз йил тўлди. Бу машҳур китоб хазинасининг юз йиллик тарихи она-Ватанимиз фан ва маданияти, маорифи тақдири билан узвий боғлиқдир.

Кутубхонанинг миллионлаб ўқувчилари орасида айниқса Владимир Ильич Ленин номи ғоят қадрлидир. Революция доҳийси кутубхона фондидаги китоблардан тез-тез фойдаланиб турар эди. Румянцев музейи китоб сақлаш хоналарини асраш ва яхшилаш учун жуда кўп ишлар қилди.

Бир минг тўққиз юз ўн тўққизинчи йилнинг март ойида Владимир Ильич Ленин бу кутубхонага ўзининг бир қанча китобларини совға қилди...

КУБАЛИК ДЎСТЛАР УЧУН

Ўзбекистон экспортида Куба Республикасига юборилаётган маҳсулотлар етакчи ўринлардан бирини тутади. Кўплаб саноат корхоналари кубалик дўстлар буюртмаларини бажаришяпти. Бу йил Тошкент экскаватор заводи Озодлик оролига экскаваторларнинг бир қанчасини юборди.

«Таштрансмаш» заводи кубаликлар учун алоҳида юқори хаво намлигида ишлайдиган компрессор станцияларини тайёрламоқда.

Ўзбекистон Кубага шунингдек чигит, пахта ёғи, қуруқ мевалар экспорт қилмоқда.

ЁШ ИШЧИЛАР

5 сентябрь куни Тошкент тўқимачилик комбинатига ёш ишчилар келишди. Халқ хўжалиги институтининг 130 студенти 128, 144, 160, 162-мактабларнинг 9, 10, 11-синф ўқувчилари ишлаб чиқаришнинг турли участкаларида ишга киришдилар.

Шу куни 500 га яқин йигит-қизлар меҳнат фаолиятларини бошлашди. 11-ҳунар-билим юртидан 25 ўқувчи келди. Улар тажриба ўтказишади.

Малакали электрчилар бўлиб етишишади.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИНИНГ СОЛНОМАСИ

16 март — биринчи совет тадқиқот йўлдоши «Космос» орбитага учирилди. У шу туркумдаги йўлдошларни мунтазам учиришга асос солди.

18 март — олтинчи чақириқ СССР Олий Советига сайловлар бўлди.

26—31 март —Москвада композиторларнинг III Бутуниттифоқ съезди бўлди.

16—25 апрель — Москвада ВЛКСМ XIV съезди бўлди.

18 май — Жанубий Мирзачўл каналининг иккинчи навбати ишга тушди.

9—14 июль —Москвада ялпи қуролсизланиш ва тинчлик учун кураш жаҳон конгресси бўлди.

11—15 август — «Восток-3» космик кемасида учувчи-космонавт А. Г. Николаев ва «Восток-4» космик кемасида учувчи космонавт П. Р. Поповичнинг группали парвози амалга оширилди.

1 ноябрь — Бизнинг совет «Марс-1» тўнғич космик-тадқиқот аппаратимиз Марс планетасига йўл олди.

26 декабрь — Газлида Ургенчгача 307 километр масофадаги Бухоро—Урал газ қувурининг тўнғич участкаси фойдаланишга топширилди.

Ўша йили ТОШКЕНТДА

25—26 январь — Ўзбекистон интеллигенциясининг III съезди бўлди.

15 февраль — Ўзбекистон журналистларининг II съезди бўлди.

1—2 март — Ўзбекистон касаба союзларининг VII съезди бўлди.

27—28 март —Ўзбекистон рассомларининг VII съезди бўлди.

28—29 март —Ўзбекистон ЛКСМ XVII съезди бўлди.

14 апрель — Африка халқлари билан дўстлик Совет ассоциациясининг Ўзбекистон бўлими ташкил этилди.

7— 8 май — «Ленинча миллий сиёсат тантанаси» мавзусида Бутуниттифоқ олий ўқув юртлараро илмий конференция бўлиб ўтди.

19—20 май — Ўзбекистон пионерларининг VI республика слёти бўлди.

29 июнь — 3 июль — Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон кинофильмлари биринчи кўриги бўлди.

5 сентябрь —хотин-қизлар таълими масалалари юзасидан Осиё мамлакатлари хотин-қизлари н и н г семинари очилди.

22 сентябрь — Биринчи марта «Боку куни» ўтказилди.

22 октябрь —Ўзбекистон кинематография ходимлари союзининг биринчи таъсис съезди бўлди.

СОВЕТ МАТБУОТИНИНГ ДАРҒАСИ

Совет халқи ва бутун дунё прогрессив жамоатчилиги 1962 йил 5 майда КПСС Марказий Комитетининг органи «Правда» газетасининг 5 0 й и л л и г и н и тантанали нишонлади.

1912 йилда В. И. Ленин асос солган кундалик ишчи газета «Правда» шонли, жанговар йўлни босиб ўтди. КПСС Марказий Комитетининг «Правда» газетасига ва совет матбуотининг барча ходимларига табригида таъкидланишича, «Правда» туғилган кунидан бошлабоқ, халқ қўли билан ёзилмоқда.

СССР Олий Совети Президиуми «Правда» газетасини унинг 50 йиллиги муносабати билан Ленин ордени билан мукофотлади.

«Правда» газетаси юбилейи муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми Фармонига кўра 1962 йил 4 май куни совет матбуоти, радио, телевидение, нашриёт ва босмахоналарнинг 2983 ходими СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

✦ЎЗИНГИЗНИ ТЕКШИРИБ КЎРИНГ

СИЗ ҚАНДАЙ ОДАМСИЗ?

Сизнинг одамлар орасида севимли бўлишингиз, кўпроқ муваффақиятларга эришишингиз учун ташқи қиёфангиз, айниқса, юзингиз алоҳида аҳамиятга эга. Агар сиз доимо шоду хандон бўлиб, юзингиз чирой очиб турса, бу ҳолатингиз бошқаларга ҳам ижобий таъсир кўрсатади.

Агар қовоғингиздан қор ёғиб турса, тишингизнинг оғини кўрсатишни ўзингизга эп кўрмасангиз, ҳамма сиздан безор бўлади, тезроқ олдингиздан қочиб қолишга интилади, фақат нотаниш кишиларгина эмас, балки ўз уйингиздагиларнинг ҳам жонини ҳиқилдоғига келтирасиз.

Эҳтимол сиз ўзингизнинг ким эканлигингизни билмайсиз? Борди-ю, шундай бўлса, биз сиз учун бир «ойна»» тайёрладик. Бу ойна саволлардан иборат бўлиб, ундаги ҳар бир саволга чин дилдан, ҳеч бир ҳийла-тадбирсиз, самимий жавоб беринг. Шунда сизнинг қандай одамлигингиз ўзингизга намоён бўлади. Агар уни ўз яқинларингиз олдида ўқиб, уларнинг сиз ҳақингиздаги фикрларини сўраб билсангиз, яна ҳам яхши бўлади.

1. Сиз бошқаларнинг биринчи бўлиб салом беришини хоҳлайсизми? Биринчи бўлиб салом берганда эса овоз чиқариб алик оласизми ёки бошингизни қимирлатиб қўйиш билан кифояланасизми?

2. Дўстларинг и з ёки қариндошларингиз билан бирорта кулгили фильмни томоша қилаётганингизда уларга қўшилиб ҳузур қилиб куласизми? Умуман кулгили нарсалар сизни табассум қилишга мажбур эта оладими?

3. Қўшниларингиз билан аҳилмисиз? Улар сиз билан гаплашмоқчи, суҳбатлашиб ўтиришмоқчи бўлсалар сиз улардан қочасизми?

4. Дўстларингиздан бири сизни киноға ёки бироз айланиб келишга таклиф қилса, сиз унга: «Э, дўстим-э, вақт қайда дейсиз, ишим бошимдан ошиб-тошиб ётипти-ку»— деб жавоб берасизми?

5. Иш жойингизда шогирдларингиз сизни яхши кўришадими? Бирга ишлайдиган дўстларингиз сизнинг олдингизга келишдан, бирга ўтириб гаплашишдан ўзларини тортишмайдими?

6. Ўзгалар тўпланиб хурсандчилик қилишса, қаҳ-қаҳа уриб кулиб туришса, бу сизнинг ғашингизни келтирмайдими? Бошқаларнинг ўзингизга ўхшаб индамас ва совуққон , бўлишини хоҳлайсизми?

7. Бирор жойга тўпланиб кетилаётганда сиз ҳамманинг олдига тушиб, энг аввалда кетишни хоҳлайсизми? Бу билан ўзингизни бошқалардан баландроқ ва эпчилу — ишбилармандроқ қилиб кўрсатиш орзуингизни амалга оширмоқчи бўласизми?

8. Тўй ва байрамларда одамларга аралашгингиз келмайдими? Бир бурчакда, панароқ ва хилватроқ жойга бориб ўтиргингиз келадими?

9. Ҳаёт сизга оғир туюладими, кўп нарсалар сизни норози қиладими?

10. Сайру-саёҳат қилишни ёқтирмайсизми? Бўш вақтингизни уйда бир бурчакда ёнбошлаб хаёл суриш билан ўтказгингиз келадими?

11. Ҳеч ким, ҳатто, энг яқин дўстингиз билан ҳам ҳасратлашмайс и з м и ? Юрагингиздаги гапларни ҳеч кимга тўкиб солгингиз келмайдими?

12. Жамоатчи л и к ишларида бошқаларга ўхшаб бош-қош бўлишни ёқтирмайсизми? Доимо одамларнинг орқасидан индамай эргашиб юргингиз келадими?

13. Одамлар доим сизнинг ишингизга таҳсин ўқишларини хоҳлайсизми? Одамлар қилган ишнинг камчилик томонларини топиб, уларни танқид қилиб, бу билан ўзингизнинг билимдон эканлигингизни кўрсатгингиз келадими?

14. Сиз жиддий бўлиб, ковоқ солиб юриш билан ўзгаларни ўзингиздан ҳайиқтирмоқчи, бу билан улар дилида ўзингизга нисбатан ҳурмат пайдо қилмоқчи бўласизми?

15. Олдингизга келган кишилар билан ўта қуруқ муомала қилиб, уларни тезроқ кеткизиб юборишни хоҳлайсизми?

Форсчадан
Маҳмуд ҲАСАНОВ
таржимаси.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. НОСИРОВ: Иш соатларидан ташқари бажариладиган ишлар вақти чекланадими?

Жавоб: Ҳа, чекланади. Ҳар бир ишчи ёки хизматчининг иш соатларидан ташқари бажарадиган иши йилига 120 соатдан, ички кун қаторасига бажарадигани эса тўрт соатдан ошмаслиги лозим. Ҳомиладор аёлларни қорнидаги боласи 4 ойлик бўлгандан бошлаб бола эмизадиган оналарни, жумладан болаларга сутли омухталар бераётган оналарни, вояга етмаган ўсмирларни, ишчи-ёшлар мактабининг ўқувчиларини, иш соатларидан ташқари ишлашдан озод қилиш тўғрисида ВТЭК дан хулоса олган инвалидларни, сил ҳасталигининг актив формаси билан оғриётган беморларни иш соатларидан ташқари ишлашга қолдириш мутлақо мумкин эмас.

* * *

Б. НИЕЗОВ: Қайси касб эгалари ишлаб турган жойидан қўшимча отпуска олиш ҳуқуқига эга? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Қўшимча отпускалар кон, металлургия, металл, химия, тўқимачилик саноатида, темир йўл, сув, автомобиль транспортида, шунингдек йирик қурилишда бевосита банд бўлган барча ишчиларга берилади. Шу корхонада қаторасига икки йил ишлаган ходим биринчи марта қўшимча отпуска олади. Ходим истаса унга қўшимча отпуска ўрнига уч кунлик маош миқдорида пул тўланиши мумкин.

Ходим меҳнаткашларга йил сайин қўшимча уч кунлик отпуска бериладиган бошқа корхоналарда ёки йирик қурилишга юқори ташкилот маъмуриятининг фармойиши билан ўтказилган ёки икки корхона раҳбарларининг келишуви билан ўтган тақдирда унинг шундай отпуска ёки унинг пулини олиш ҳуқуқини берадиган узлуксиз стажи сақланиб қолади. Ходим юқори ташкилотнинг фармойишига кўра бошқа ишга ўтса-ю, фойдаланмаган отпуска пулини олмаган бўлса, унинг дам олиш ҳуқуқини берадиган стажи сақланади. Шундай шароитда ходимнинг янги жойда ишлаган дастлабки ойларидаёқ унга навбатдаги отпуска берилиши мумкин. Отпуска пули тўланган бўлса, янги жойда отпуска учун стажни янгидан ҳисоблаш керак. Аммо ходимнинг кўчирилганлигини назарда тутиб, ишлай бошлаганига ўн бир ой тўлмасдан туриб, келажакда ишлаши ҳисобига гўё аванс тариқасида отпуска бериш мумкин.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА
ГАИ АХБОРОТИ

Кечки соат тўққизда тўрт ёшли Зуҳбез Акромова Машраб кўчасининг серқатнов қисми четида ўйнаб ўтирган эди. У ўйинга машғул бўлиб, кўчани кесиб ўтаётганда «Рига-7» моторли велосипедни бошқариб бораётган М. Зиёев томонидан уриб кетилди. Қизча касалхонага жўнатилди. Ҳозир унинг соғлиги яхшиланиб бормоқда.

Велосипедчи тасодиф бўлган вақтда жароҳатланган қизга ҳеч қандай ёрдам кўрсатмаган, бу ҳодиса ҳақида милицияга хабар қилмасдан, кетиб қолган. М. Зиёев ёш боланинг бостириб юборганлиги учун, бунга бола сабаб бўлган бўлса-да, қонун бўйича қатъий жазоланади.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

БОЛГАРИЯДА ЯГОНА КОРХОНА

СОФИЯ. Казанлиндаги «Гидравлика» заводи коллективи «Юксак сифат ва пухталик учун» шиори остида меҳнат қилмоқда. Гидравлик тақсимлагичлар, насослар, пневматик цилиндрлар ва бошқа гидравлика асбоб-ускуналари ишлаб чиқарадиган Болгариядаги ана шу бирдан-бир ихтисослаштирилган корхона маҳсулоти металл қирқиш станоклари, қишлоқ хўжалик ва йўл қурилиш машиналари, электрокарлар ишлаб чиқаришда, кемаларда кенг қўлланилмоқда.

Завод маҳсулотининг анчагина қисми Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларга экспорт қилинмоқда.

МИЛЛИЙ КАДРЛАР МАСКАНИ

ГАВАНА. Куба пойтахтидаги Андрес Гонсалес Линарес номли олий балиқ овлаш мактабини навбатдаги мутахассислар битириб чиқишди. Ўз ҳаётларини балиқчиликдек машаққатли, аммо фахрли касбга бағишлашга қарор берган 300 киши диплом олди.

Андрес Гонсалес Линарес номли мактаб— Кубанинг 1965 йилда Совет Иттифоқининг актив кўмагида барпо этилган ва жадал ривожланиб бораётган, балиқ овлаш саноати учун кадрлар етиштириб берувчи маскан бўлиб қолди. Шу пайтгача у неча минглаб капитанлар, штурманлар, механикларга ҳаёт йўлланмасини берди.

АСОСИЙ ВАЗИФА

ЛУАНДА. Ангола меҳнаткашлари миллий иттифоқининг даъватига мувофиқ кофе ва шакарқамиш ҳосилини йиғиштириб олиш вақтида социалистик мусобақа қизиб кетди. Социалистик мусобақанинг янги босқичи Ангола Халқ Республикаси экономикасини бутун мамлакат миқёсида реконструкциялаш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш гаровидир. Ангола, меҳнаткашлари миллий иттифоқининг бош секретари Аристидеш Ван Дунен бу ерда шу ҳақда гапирди.

У республика оммавий ахборот воситалари ходимлари ҳузурида сўзлаган нутқида мусобақанинг янги босқичини ташкил этиш — Ангола касаба союзларининг асосий вазифаси, деб таъкидлади.

НАРХ-НАВОНИНГ ЎСИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН

ДЕҲЛИ. Самачар агентлиги хабар беради: «Ҳиндистоннинг ҳамма штатларида энг зарур молларнинг нархи муттасил ошиб бормоқда». Мамлакатда ёғ нархи бир йил ичида икки баравар кўтарилди. Харьяна штатида дуккакли экинларнинг кўпгина турлари икки баравар қимматлашди. Пойтахтдаги уй бекалари шу кунларда гуруч, мева ва сабзавотни уч ой аввалдагига нисбатан 15 процент қиммат сотиб олмоқдалар. Шу давр ичида барча молларнинг улгуржи нархи 4 процент ошди.

Кескин тус олган ана шу проблема яқинда бош министр Морарджи Десаи раислигида министрлар кабинетининг мажлисида муҳокама қилинди. Асосий моллар тўғрисидаги қонунни қайтадан кўриб чиқиш ва бу қонунда озиқ-овқат маҳсулотларининг нархини қасддан ошираётган кишиларга қаттиқ жазо беришни кўзда тутиш ҳақида қарор қабул қилинди.

Ҳиндистон савдо-саноат доираларининг органи «Экономик таймс» газетасининг хабар беришича, мамлакатда озиқ-овқат маҳсулотларининг етишмаётганлиги сабабли нарх-наво ошиб бормоқда. Озиқ-овқат маҳсулотлари йўқ эмас, бор, бу маҳсулотлар омборларга уюб қўйилган. Улгуржи савдогарларнинг найранглари натижасида уларнинг нархи кўтарилмоқда.

Бош министр Морарджи Десаи улгуржи савдогарларни омборларда сақланадиган дон нормалари тўғрисидаги қонунларга риоя қилишга бир неча бор даъват этган эди. Ҳукмрон Жаната партиянинг раиси Чандра Шекхар яқинда чайқовчиларга нисбатан «шафқатсиз чоралар» кўрилади, деб таҳдид қилди. Ҳукумат яқин кунларда барча штатлар бош министрларининг кенгашини чақиришга қарор берди. Бу кенгашда нарх-навонинг ўсишига йўл қўймаслик юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилади.

Марказий разведка бошқармасининг ва Федерал тергов бюросининг АҚШ президенти Ж. Кеннедининг ўлдирилиши арафасида ва қотилликдан кейинги шубҳали фаолиятига доир янгидан-янги фактлар ошкора бўлмоқда. Далласдаги фожиага дахли бўлган ўнлаб кишилар сирли вазиятларда «ғойиб бўлишяпти». (Газеталардан).

Марказий разведка бошқармасининг агенти — вакиллар палатаси махсус комиссиясининг аъзоларига: —шу нарса ғаройибки, барча гувоҳларингиз марҳум кишилар бўлиб чиқяпти!

Расм «Дейли уорлд» газетасидан олинган.
ТАСС фотохроникаси.

ҲАВОДАГИ УЛКАН ГИРДОБЛАР

Ҳурматли редакция! Осмонда гирдоблар қандай пайдо бўлади, уларни олдиндан билиш мумкинми? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

С. ОТАҚЎЗИЕВ, Ш. ОБИДОВ, О. РАМАЗОНОВ, Т. ҚУРБОНОВ, студентлар.

Ер шарининг ҳаво қобиғида атмосфера узлуксиз суратда оқиб туради, баъзи жойларда улкан гирдоблар (циклонлар) вужудга келади. Бизнинг территориямиз орқали ўтадиган ва республикамиз областларида об-ҳаво шароитини белгилайдиган циклон ва антициклонлар ҳақида матбуот ва телекўрсатувларда эълон қилинмоқда. Бунда ҳаводаги у ёки бу ўзгаришларни яъни ёғингарчилик, ҳароратнинг пасайиши ёки кўтарилиши, шамолнинг кучайиши ва шу қабилар циклон ва антициклонларнинг ҳаракатига боғлиқ равишда тушунтирилади.

Аммо, сайёрамизда шундай территориялар борки, у ерда ҳосил бўладиган ва ҳаракатланадиган циклонлар бутунлай ўзгача бўлиб, улар жуда катта талафотлар келтиради. Масалан, 1966 йил 23 сентябрдан 10 октябргача бўлган даврда Африка қирғоқларидан Кариб денгизигача ва Мексика кўрфазларигача ҳаракат қилган циклон жуда ҳам катта офат келтирган. Ундаги шамолнинг кучи секундига 85 метргача тезликда (яъни тезлиги соатига 300 километрдан юқори), кичик Антиль оролларида эса секундига 50— 60 метр тезликда бўлган. Гваделупа оролида қирқ киши ҳалок бўлиб, етмиш киши қаттиқ жароҳатланган. Кейинги икки кун давомида бу циклон таъсири остида Гаити оролида бир неча минг уй хонавайрон ва беш юздан зиёд киши ҳалок бўлган. Куба территориясига келиб шамолнинг кучайиши секундига 40 — 50 метр тезликка пасайган, лекин бу ерда ҳам анча талафот келтирган. Октябрь ойининг бошларида бу циклон Атлантика океани томон силжий бошлаган, кейинчалик яна Куба ва Мексика устида пайдо бўлиб, бир оз секинлашган бўлса-да, бу территорияларда ҳам икки ярим минг уйни бузишга улгурган. Гаванада 30 соат ичида (6 —7 октябрь кунларида) 300 миллиметр миқдорда ёғган. Тропик циклонлар билан боғлиқ бўлган бундай воқеаларни кўплаб келтириш мумкин.

Хўш, бу хил ҳаво гирдоблари кўпинча қайси территорияларда учрайди? Йилнинг асосан қайси ойларида кузатилади? Иттифоқимиз территориясида ҳам кузатилганми?

Юқорида баён этилган бу бу хил циклонлар тропик зоналарда вужудга келади, аниқроқ қилиб айтганда экваторнинг иккала томонида: шимолий ва жанубий ярим шарларнинг 5 ва 20 даража географик кенглик ўртасида, океан устида ҳосил бўлади. Бу циклонлар ҳосил бўлиш районларига қараб турлича номланади. Масалан, Тинч океанининг тропик зоналарида вужудга келадиган циклонларни — Тайфун, Атлантикада — довул, Австралиянинг шимолида — «вилли-вилли», Ҳиндистонда— циклон деб юритилади.

Шимолий ярим шарда Тинч океан устида ҳосил бўладиган циклонлар Осиёнинг жануби-шарқий соҳилларигача ва ҳаво оқимининг таркибига қараб Японияга ёки Ҳиндихитойнинг ғарбий территориясигача кириб келади, сўнг аста-секин сусайиб тарқалиб кетади. Тропик циклонлар кўпинча Япония ороллари устида ва айрим ҳолларда Иттифоқимизнинг Узоқ Шарқида кузатилади. Жанубий ярим шарда Ҳинд ва Тинч океанларининг экваторга яқин зоналарида вужудга келади.

Ҳозирги вақтда тропик циклонларнинг ҳосил бўлиш сабаблари етарлича ўрганилмаган. Аммо, шу нарса маълумки, тропик циклонлар ҳаво массаси доимо ўзгариб турувчи ва катта намликка эга бўлган океанлар устида ҳосил бўлади. Бунда океан сувининг ҳарорати 27 даража иссиқдан юқори бўлиши шарт. Чунки бу ҳароратда сув юзасига яқин ва катта намлик миқдорига эга бўлган ҳаво қатлами ўзгарувчан (беқарор) бўлади. Агар шу ҳолатда шимолдан ёки жанубдан юқори қатламларда салқин ҳаво оқими кузатилса, тропик циклонларнинг ҳосил бўлиши учун қулай шароит яратилади. Экватор атрофи зоналарида 27 даража иссиқдан юқори бўлган ҳарорат йилнинг асосан ёз ва куз фаслларида рўй бергани учун тропик циклонлар бу зоналарда ана шу даврда учрайди.

Шимолий ярим шарда тропик циклонлар кўпинча август, сентябрь ва октябрь ойларида учрайди. Баҳорда ва ёзнинг биринчи ярмида камдан-кам учрайди, январдан апрелгача бўлган даврда умуман кузатилмайди.

Жанубий ярим шарда Ҳинд ва Тинч океанларида тропик циклонлар кўпроқ декабрь-март ойларида учрайди, май-октябрь ойларида бир-икки марта кузатилиши мумкин.

Тропик циклонларнинг яқинлашишидан аввал қуёш ботаётган ва энди чиқаётган пайтларда уфқ ярқираган рангга бўялиб, кейинчалик аста-секин мисранг тусга киради. Тропик циклоннинг яқинлашишига 12 — 15 соат чамаси вақт қолганда ҳаво босими кескин пасая бошлайди, шамол кучайиб осмонни қора булутлар қоплай бошлайди ва жала қуяди. Узлуксиз суратда чақмоқ чақиб, момақалдироқ гумбурлайди.

Ҳозирги вақтда тропик циклонларнинг ҳаракат йўналишларини олдиндан айтиш борасида Ернинг сунъий метеорологик йўлдошлари катта ёрдам бермоқда. Масалан, сунъий йўлдош ёрдамида туширилган тропик циклоннинг фото расмидан фойдаланиб, унинг жойланиш маркази катта аниқликда топилади.

Тоҳир МУХТОРОВ,
синоптик.

ЯНГИЛИКЛАР ВОҚЕАЛАР РАҚАМЛАР

▲ Шаҳар комсомол комитети 127-ҳунар техника билим юрти базасида «Шаҳарнинг энг ёш яхши тикувчиси» номини олиш учун касб маҳорати конкурсини ўтказди. Унда моделлар уйи, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг чеварлари ғолиб чиқдилар. Ғолибларга ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Моҳир-уста» нишони топширилди.

▲ **Ўзбекистон ССР Халқ Хўжалиги ютуқлари выставкасида намойиш этилаётган янги выставка савдода илғор усулларни тадбиқ этиш, аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш масалаларига бағишланган. Шаҳримиздаги ГУМ, ЦУМ ва ихтисослаштирилган «Океан» балиқ магазини ва бошқа савдо ташкилотларнинг ишлари суратларда акс эттирилган.**

▲ Шаҳар экскурсия ва саёҳатлар бюросининг коллективи пойтахтимизга келаётган меҳмонлар учун бир қатор мавзуда экскурсиялар ташкил этди. Улар «Тошкент—серқуёш Ўзбекистоннинг пойтахти», «Тошкентнинг тарихий-революцион жойлари бўйлаб», «Ўлкамизнинг шифобахш ўсимликлари», «Тошкентнинг эски ва янги архитектураси» деб аталади. Шу йил ана шундай экскурсияларда бир миллиондан зиёд кишининг қатнашиши мўлжалланган.

▲ **Ҳозирги пайтда республика кутубхоналарида 40 миллиондан зиёд китоб бор. Ҳар йили уларнинг қаторига 500 минг янги китоб қўшилмоқда. Бу китоблардан 4,5 миллион киши ўқиб баҳраманд бўляпти.**

ОЛИМЛАР ТАКЛИФ ЭТИШДИ

ВИБРАЦИЯГА ҚАРШИ «ПЛАТФОРМА»

Ленинград темир йўл транспорти инженерлари институтининг олимлари «платформали» ғалати бир пойафзал ясадилар. Янгилик одамни механик силкитишларидан яхши ҳимоя қилади.

Вибрацияга қарши тагчарм ичига дам берилади. Ишчининг оёғини ёқа сингари ўраб турувчи чоғроқ бир камера билан унга ҳаво бериб турилади. Тагчармда темир тикан-стерженлар бор. Оёқ ости дириллай бошлаши билан стерженлар дам берилган бўшлиққа ботиб кира бошлайди. Шундай қилиб пневмокамера тебранишни тамомила сўндиради.

Тикан сони ва ҳаво босимини ўзгартириб дириллашни мумкин қадар сўндириб юбориш мумкин.

Ленинградда ясалган «Платформа» синовдан ўтди. Парма станокларининг операторлари уни ўз пойафзалларига биринчи бўлиб боғлайдилар.

(ТАСС мухбири).
Ленинград.

МОСКВА. «78-йил мебели» улгуржи ярмарка-кўргазмасида замонавий модадаги мебелларнинг намуналари намойиш этилмоқда. Бу мебелларни ишлаб чиқариш эндигина ўзлаштирилмоқда.

СУРАТДА: «Ивановомебель» бирлашмаси тайёрлаган «Мцири» мебеллар набори.

ТАСС фотохроникаси.

ЯХНА ИЧИМЛИКЛАР

ОЛМА КОМПОТИ

Олманинг пўстини арчиб, уруғидан тозалайсиз. Сўнг паррак-паррак қилиб кесиб, қайнаб чиққан шакарли сувга соласиз. Бунда масаллиқ солинган сув яна 10— 15 минут қайнатилиб, совутилади.

Шуни унутманки, олмаларнинг айрим турлари 10— 15 минут қайнашга чидаш беролмай эзилиб кетади. Олманинг бундай турларини қайнаётган сувга солишингиз ҳамоно уни оловдан олиб қўясиз ва то сув совугунча идиш қопқоғини очмайсиз. Уни яхна қилиб пиёла ва стаканларда дастурхонга тортасиз.

Компот учун: ярим кило олма, бир стакан шакар ва бир литр сув етади.

ШАФТОЛИ КОМПОТИ

Шафтолини човлига солиб иссиқ сувга икки минутча пишиб олинг, пўстини арчиб данагини чиқариб ташланг. Кастрюлькага шакар солиб эритгач, сув солиб қайнатинг, шафтолини солиб қайнатишга келганда оловдан олинг-да, қопқоғи ёпилган ҳолда совутиб холодильникка қўйиб қўйинг.

Шафтоли компотига: ярим кило шафтоли, бир стакан шакар ва бир литр сув керак бўлади.

ҲАР ХИЛ МЕВАЛАР КОМПОТИ

Ўрик, олча, шафтоли, олхўри, олиб, ҳаммасини ювасиз ва данагини олиб ташлайсиз. Олмани эса тиликларга кесиб, уруғидан тозаланади.

Кастрюлькага сув солиб шакар билан қайнатилгач, меваларни солиб яна қайнатасиз ва қопқоғини ёпиб совутасиз.

Бунинг учун: ўрик, олча, шафтоли ва олхўрининг ҳар биридан юз граммдан, олма эса 200 грамм, бир стакан шакар, бир литр сув керак бўлади.

БИЛАСИЗМИ?

ДУНЁ ҒОРЛАРИ

▲ Дунёда энг узун ғорлар қуйидагилардир: АҚШдаги Мамонтов ғори 252 ярим километр, Швейцариядаги Хеллах ғори 120 ярим километр, Украинадаги Оптимист ғори эса 109,3 километрдир.

▲ СССРнинг Уралдаги Кунгур ғорида сатҳи 1300 квадрат метрга тенг кўл бор.

▲ Дунёдаги энг чуқур ғор Франциядаги Пьер-Сен-Мартен ғоридир. Унинг чуқурлиги 1171 метр. СССРда, Ургут территориясидаги Қирқтоғ платосидаги Килси ғорининг чуқурлиги 1082 метр келади.

▲ Дунёда энг катта ғор Болгариядаги Родоп ғори бўлиб, унинг ҳажми 237,6 миллион куб метрдир.

▲ Кубадаги Мартин ғорида баландлиги 63,2 метр келадиган сталагмит бор. Чехословакиянинг Красногорск ғоридаги сталагмит 32,7 метрдир.

▲ Югославиянинг машҳур Постойна Яма ғоридаги энг йирик заллардан бири — «Конгресс Дворана»нинг майдони 3 минг квадрат метрга тенг бўлиб, унга 10 мингдан зиёд киши сиғади. 1965 йил 12 сентябрида IV халқаро ғоршунослар конгрессининг очилиш маросими ана шу залда ўтказилган эди. Шу муносабат билан бу зал «Конгресс Дворана», яъни Конгресс зали деб юритилди. Бу ғорга экскурсиячилар учун узунлиги 2 километрлик темир йўл қурилган.

КЎЧМА ВИСТАВКА

Ўзбекистон Маданият министрлиги бадиий кўргазмалар ва панорамалар дирекцияси Иваново области учун тайёрлаган выставкага суратлар, сопол идишлар, ганчдан ясалган буюмлар, зардўзи дўппилар ва гиламлар экспонат қилиб қўйилди. Ҳозир бу экспозиция Плес шаҳрига етиб келди. Бундан аввал Ивановода ва Шуяда кўрсатилган эди.

ЎРИНЛИ ПУШАЙМОН

Суд залидан

— Мен, — деди ҳаяжонини босиб олгач М. Жексенбеков, — ҳаётимда иккинчи марта бундай қўпол хато қилмасликка ҳаракат қиламан. Омон қолганимга шукур.

Асли Лангар шаҳридан бўлган М. Жексенбековнинг ҳам афсус, ҳам хурсандчилик билан сўзлаётганлигининг боиси бор эди. Суд жараёнида қатнашганлар буни тушунишди. Чунки, гувоҳлар, жабрланувчилар ва ниҳоят жабрланувчининг берган кўрсатмалари воқеани бутун тафсилоти билан уларнинг кўз олдида гавдалантирган эди.

Тошкент темир йўл вокзалида М. Жаксенбеков ўзини В. Рогов, деб таништирган хушчақчақ ва очкўнгил йигит билан танишиб қолди. Бу жуда тез юз берди. Қандайдир ярим соат ўтар-ўтмас улар бир столга ўтириб, танишув шарафига яримтани майдалашди. Кейин бир-бирига ўз сирларини сўзлаб беришга тушишди.

— Мен яқинда шундай бир қизга уйландимки, кўрсанг оғзинг очилиб қолади, — деди В. Рогов. — У ҳозир мени интизорлик билан кутиб ўтирибди. Маликани куттириб қўйиш одобдан эмас. Сени деб кечикдим. Энди мен билан бирга бормасанг бўлмайди.

— Кеч бўлиб қолди, қандай бўларкин, — иккиланиб жавоб берди М. Жексенбеков.

— Э, жуда тортинчоқ экансан. Хотиним шундай очиқ-кўнгил, меҳмондўстки бирор одамни етаклаб борсам боши осмонга етади.

Икки дўст бир-бирининг елкасига қўл ташлаб йўлга тушишди. Етиб келишганда хонада Ю. Самойлов, В. Ивановлар бир аёл билан овқатланиб ўтиришган экан. Улар дарҳол ўринларидан туриб, меҳмонга пешвоз чиқишди. Ҳурмат-эҳтиром билан тўрдан жой кўрсатиб, ўтказишди. Кейин унинг шарафига қадаҳлар кўтарилди. Шу пайт аёл ошхонага чиқиб кетди. Кўп ўтмай у қўлида устара билан М. Жексенбековнинг олдида пайдо бўлди.

— Қани чўнтагингда бор пулингни стол устига қўй, —деди «малика» устарани ялтиллатиб, — акс ҳолда тилиб ташлайман.

Дастлаб меҳмон бу аёл ҳазиллашаётган бўлса керак деб ўйлаган эди. Афсус. Аёл тап тортмай унинг оёғини икки жойини тилиб ташлади. Шу пайт хонадаги бошқа кишилар уни ечинтиришга, чўнтакларини титнтишга тушишди. Меҳмон жон ҳолатда ўрнидан даст турди-да, ўзини уй ортида оқаётган Салорга отди.

Жабрланувчи уйга милиция ходимларини етаклаб келганда, хонада «малика» маст ҳолда ухлаб ётарди. Стол устида эса М. Жексенбековнинг буюмлари солинган портфель турарди.

«Меҳмондўст компания» аъзолари Ленин район халқ судида ўз қилмишлари учун жавоб беришди. В. Роговнинг сохта хотини— З. Хамутовани олти йил муддат билан озодликдан маҳрум қилиш ҳақида ҳукм чиқарилди. Бошқалар ҳам ўз «хизматларига» яраша жазо олишди.

Ҳ. НУРМАТОВА.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

ТОШКЕНТ АВТОМАТИК БОШҚАРИШ СИСТЕМАСИ ЛОЙИҲАЛАШ КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИ
(ПКБ—АСУ)

АСУ УЧУН МАТЕМАТИК, АХБОРОТ ВА ЭКОНОМИК ТАЪМИНОТНИ ҚАЙТА ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИЛАР КУРСИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга ЭВМни программалаштириш асослари билан таниш, экономика соҳасида ишлаб чиқаришни ташкил этиш, халқ хўжалигининг турли соҳаларини бошқариш бўйича амалий иш тажрибаси бўлган кишилар биринчи навбатда қабул қилинади.

Курсларни битириб чиққанлар бюронинг бўлинмаларига ишга жойлашадилар.

«Юнусобод» массиви яқинида, Энгельс кўчасида қад кўтараётган янги инженерлик-лаборатория корпусининг фойдаланишга топширилаётганлиги билан боғлиқ, шу районда яшовчи кишилар ишга таклиф этилади.

Аризалар 15 августгача қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўзингиз билан паспорт ва маълумотингиз ҳақида ҳужжатни олиб келишингиз шарт.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳар, Ремесленная кўчаси, 11-уй, 26-хона (22, 25, 28, 3, 13, 2-трамвайларнинг «Куйбишев кўчаси» бекати, 5, 17-троллейбусларнинг «Жуковский кўчаси» бекати).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети

ЛЕНИН ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ, Ю. А. ГАГАРИН НОМИДАГИ «ТАШТЕКСТИЛЬМАШ» ЗАВОДИ ҚОШИДАГИ

87-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—78 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги мутахассисликлар бўйича, юқори малакали ишчилар тайёрлайди, токарлар, слесарь-ремонтчилар, операторлар, фрезерчилар, газ-электр пайвандчилар, дурадгорлар, йиғувчи-слесарлар, электромонтёрлар,

ЎҚИШ МУДДАТИ— 1—3 ЙИЛ.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8— 10-синф маълумотига эга бўлган йигит-қизлар қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати 3 йиллик группа ўқувчиларига тўлиқ ўрта маълумот ва ўқиган мутахассислиги тўғрисида диплом берилади.

Билим юртига қабул қилинганлар 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-бош билан таъминланадилар. Четдан келганлар турар жой билан таъминланадилар.

Ўқиш даврида ўқувчилар давлат томонидан тўлиқ таъминланган бўлиб, ишлаб чиқариш практикаси даврида 33 процент иш ҳақи оладилар.

Завод қошида кечки мактаб ва техникум мавжуд. Ўқишни аъло баҳолар билан тугатган ўқувчиларга ўрта махсус ва олий ўқув юртларига йўлланмалар берилади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: билим юрти директори номига ариза, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, мактабдан характеристика, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, соғлиғи ҳақида справка (286-форма).

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Текстильная кўчаси, 7-уй (7, 9, 11, 14, 21, 24-трамвайлар, 2, 6, 13, 15, 16-троллейбусларнинг, 2, 3, 18, 45, 50, 54, 58-автобусларнинг «Соц. городок» бекати), Телефонлар: 53-95-26, 53-95-23, 53-95-21.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» БАЗАСИДА

ЯНГИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН

171-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—78 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ — бўёқчи, сувоқчи, дурадгор-паркетчи, темир-бетон-конструкциялари монтажи бўйича монтажчи, саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарь, электр-газ пайвандчи, кучли эритиш тармоқлари ва кучланишли электр ускуналари бўйича электромонтажчи ихтисослари бўйича мутахассислар тайёрлайди.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1—2 ЙИЛ.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар кунига уч маҳал бепул овқат, кийим-бош билан таъминланадилар ҳамда ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг 33 процентини оладилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАРГА ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАР БЕРИЛАДИ.

Ариза билан қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (ёки паспорт), маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, соғлиғи тўғрисидаги справка (форма билим юрти томонидан берилади), турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, мактабдан характеристика, Ҳужжатлар ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри —31, Домбробод кўчаси, 74-уй (собиқ 232-мактаб биноси, 16-троллейбус ва 14-автобуснинг «Домбробод» бекати).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПОЧТА АЛОҚАСИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТЕХНИКА БОШҚАРМАСИГА

бош бухгалтерлар ва катта бухгалтерлар (алоқа тармоқларида ишлаш учун), **экономистлар, телеграфчилар, телефонисткалар, машинисткалар, сараловчилар, почтальонлар, дурадгорлар, телеграфчи ва телефончиларга шогирдлар**

КЕРАК

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг

«ОРГТЕХСТРОЙ» ТРЕСТИГА:

токарлар, слесарлар, электромонтёрлар, газ-электр пайвандчилар, сантехниклар, монтажчи-слесарлар, бўёқчилар

КЕРАК

ТОШКЕНТ «МИКОНД» ЗАВОДИГА

токарлар, электромонтёрлар, қолипловчилар, созловчи-слесарлар, омбор мудирлари, транспорт ишчилари

КЕРАК

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона—аҳолини ишга жойлаштириш бўйича марказий ва район пунктлари.

КИНО

26 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Она** (кечқурун).

Қўзиқоринхўр одам — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК», «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Кўзгу — «КЎКЧА», «НУКУС» (кечқурун).

Атиги бир тун — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Сўнган гулхан тафти — ҲАМЗА номли (кечқурун).

Зангори осмон остида — «ДРУЖБА» (21.00), С. РАҲИМОВ номли (кечқурун).

27 ИЮЛДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Она** (кундуз ва кечқурун).

Қўзиқоринхўр— одам — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК», «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кўзгу— «КЎКЧА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Интиқом куни — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Атиги бир тун— ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Зангори осмон остида — «ДРУЖБА» (21.00), С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

27 ИЮЛЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 «Ғилдиракли уйча». Мультфильм. 11.00 «Киносаёҳатчилар клуби». 12.00 «Бизнинг биография. 1958 йил». 15.00 Ҳужжатли фильмлар программаси. 15.40 «А. П. Чехов водевиллари». 16.40 Болалар учун. «Кекса устанинг васияти». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 17.45 «Фан оламида».

18.15 «Горнчилар, қаердасиз!». 19.00 Янгиликлар. 19.10 «Болаларга аталган шеърлар». 19.25 СССР халқ артисти Л. Коган ижро этади. 20.10 «Спортлото» тиражи. 20.20 СССР Конституцияси лойиҳаси ҳақида суҳбатлар». 1-кўрсатув. «Тўртинчи совет Конституцияси». Кўрсатувни снёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский олиб боради. Кўрсатувда юридик фанлари доктори, профессор М. А. Крутоголов иштирок этади. 20.50 «Қарийб кулгили ходиса». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Қарийб кулгили ходиса». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 23.45 РСФСРда хизмат кўрсатган артист Г. Писаренко куйлайди. 00.15 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Болалар учун телевизион фильм-концерт. 11.50 Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. «Математика дарси», «Гулшан», «Луминица». 12.30 А. С. Пушкин. «Ўқ отиш». Бадиий ўқиш (рус.). 13.00 «Октябрнинг киносолномаси». «Совет Иттифоқи элчиси». Бадиий фильм.

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Винни-Пух». Болалар учун мультфильм. 18.40 Мактаб ўқувчилари учун. «Тоғлар қучоғида». 19.10 «СССР Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси». 19.30 «Шуҳрат Йўлдошев чалади». Телевизион фильм-концерт. 19.45 «Ахборот» информацион программаси. 20.00 «Фарғона театри билан учрашув». М. Горький номли Фарғона область ўзбек музикали драма ва комедия театрининг Тошкентдаги гастроли муносабати билан. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Фарғона театри билан учрашув»нинг давоми. 22.00 Москва «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Ноз-неъмат бунёдкори». 22.45 «Ўғилбола гап». Бадиий фильм. 00.15 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа Тошкент кўрсатади.

19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм. «Тилла бола». 19.25 «Самарадаги ташвишли тунлар». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (рус.). 20.30 Тошкент янгиликлари. 20.50 «Премьерага йўл». Телевизион фильм-концерт. 21.20 «Завод». Ҳужжатли фильм.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари «Ташкил этиш ва планлаштириш» кафедрасининг катта ўқитувчиси С. Хонхўжаевага онаси

Инобат
ХОНХУЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Тошкент шаҳар Октябрь район ошхоналар тресги коллективи 23-ошхонанинг бош ошпази

Юсупохун
АЛИОХУНОВнинг

вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

26 ИЮЛЬ, 1977 й.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП. ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ.

Р. 14432. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64579. Напр Г— 3114.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.